

Noget om Landbosforholdene i Belgien og Frankrig.*)

Indledning.

En stor og fredelig Bevægelse bemærkes iblandt den landlige Befolkning; lige fra Slottet indtil Forpagtergaarden og den straatafte Hytte viser sig en Kappelyst til Anstrængelser, en ædel Strid, hvis Formaal er Fremstridt.

I Urolighedens og Skrækkens Tider, ved en Fares Nærmelse, trykker Barnet sig med en instinktmæssig Bevægelse op til sin Moder; det søger et Tilflugtssted hos hende, som har baaret det, og ved den Varm, som har næret det. Saaledes steer det og med Folkeslagene under Omvæltninger og Samsundscrifer; de vende deres Blikke mod Agerdyrkningen; de slutte sig inderligere til Jordbunden, ligesom Sømanden, der fastes hid og did af Stormen, raabe de: Land! Land!

Denne forøgede og almindeligere Opmærksomhed for Agerdyrkningen sporedes samtidig med de Betyrninger, som Kartoffelsygen og Kornmangelen forarsagede i en stor Deel af Europa; Begivenhederne den 24de Febr. 1848 og deres Følger have desuden befordret denne Tanernes Retning; men ingensteds har denne aabenbaret sig med større Glands end i Belgien, der mere end nogensinde er bleven Agerdyrkningens klasses Land.

*) Af Annuaire de l'agriculteur Belge, pour 1850.

Forfatteren behøver ikke at gjøre opmærksom paa, at det er for første Gang at et Arbeide af den Art som nærværende Aarbog udkommer i Belgien, ja endog i Europa.

Man har, det er sandt, udgivet mange Aarbøger over Ager- og Havedyrkningen; Herr Doctor Virio fra Paris, tilfredsstillende understøttet af Redacturen af „det landlige Huus i det 19de Aarhundrede“, har i denne Henseende Ret til Agerdyrernes og Havedyrernes Erkjendelighed. Men disse Aarbøger have, deres praktiske Nytte uagtet, aldrig frembragt den Bevægelse i Agerdyrkningen paa dens forskjellige Standpunkter og i dens Hovedresultater, som den belgiske Agerdyrknings-Aarbog.

Statistisk og historisk Oversigt.

Det belgiske Territorium, indeelt i 9 Provindser, der tilsammen udgjøre 2,524 Communer, havde den 1ste Januar 1848 et skattepligtigt Fladeindhold af 2,945,601 Hectares, *) 30 Ares; hele Folkemængden beløb sig til 4,337,196 Indvaanere, hvoraf omtrent 1 Million levede i Byerne.

Paa disse 2,945,601 Hectares findes:

Af Møieland	1,505,595 Hectares
— Eyst- og Kjøffenhaver. . .	38,201 —
— Træplanteffoler og beplantet Land	5,334 —
— Enge	219,071 —

*) 100 Hectares (à 100 Ares) = 181 Tdr. Land.

Af Frugttræ-Haver	58,929 Hectares	
— Humlehaver	1,262	—
— Biingaarde	229	—
— Fælleder (Overdrev)	110,198	—
— ryddet Jord.	88,254	—
— Skov	550,697	—
— Hedeland, Morabser, og udyr-		
ket Jord, som vel allerede af-		
give en tarvelig Underholds-		
ning for Dvæget, men som		
det vil være af Bigtighed at		
forbedre, saa at de kunne give		
et tilfredsstillende Udbytte . .	236,976	—

Tilsammen 2,814,746 Hectares.

Til dette Tal maa lægges 8,197 Hectares Tornefrat, Lysthaver og Lystanlæg, som indtage 5,460 Hectares, Vandeveiene, andre Veie, Canaler, tilflydt Jord, Vandbygninger, Gaardspladse etc.

Den virkelige Værdi af de Jorder, der ved Agerdyrkningen ere i forskjellig Grad bragte under Cultuur, kan, uagtet man har Skatteregistret og Afgiften at holde sig til, ikke angives med Visshed, fordi man først maatte fradrage Beløbet af de Prioriteter og andre Byrder, der hvile paa Eiendommene. Alligevel er det let at indsee at der repræsenteres en meget betydelig Kapitalværdi eller store Pengesummer ved disse 2,814,746 Hectares, hvis forskjellige Inddeling vi have opgivet, Summer, der ere istand til at erholde betydelig Tilvæxt derved, at en 10de Provinds paa en vis

Maade kan erhverves for Afgroden ved den frugtbringende Opdyrkning af Hedeland og anden udyrket Jord, m. m.

Dersom man forfølger dette flygtige Overblik og vurderer Tilvæerten af Produkter, som bedre Culturfremfskridt hver Dag tilveiebringe; dersom man beregner Værdien af de Huusdyr, som — ligesaa Hesten og Dren, indtil Hønsene i vore Gaarde, indtil Bierne i vore Kuber — udgjøre een af Rigdomskilderne i Landvæsens-Bedriften, saa begriber man fuldkommen, at Belgien med Føie ansees for et af de lykkeligste og meest blomstrende Lande i Europa.

Det agerdyrkende Belgien indbefatter begge Flandrer, Brabant, Limburg, Provindsen Antwerpen, og en Deel af Provindserne Lüttich, Hennegau, Namur og Luxemborg.

Naar man igjen deler det agerdyrkende Belgien ved en Linie, trukken fra Vesten til Østen, fra Omegnen af Brügge indtil i Nærheden af Maastricht, finder man tvende nye Jordbelter, hvis Egenskaber frembyde en fuldkommen Forskjellighed.

Et Sandlag bedækker den Deel, der ligger norden for denne Linie (la Campine), og tilligemed Sandet bidrager Vandmangelen til at gjøre Jordbunden mere uimodtagelig for Culturen. Der findes ingen Mineralier, og kun en tynd, adspredt Befolkning; dog begynder Landboskiven understøttet af Videnstaben at frugtbargjøre flere Steder i Campinen.

Derimod er det Strog, der er indbefattet imellem den Linie, vi have trukken, og det mineral- og skov-

rige Belgien et af de productiveste og bedst dyrkede Lande i Europa.

Dette Parti er bedækket med Landsbyer; man træffer der paa de vigtigste Steder i Kongeriget, og Folkemængden er der talrigere end i den største Deel af de Stater, man i denne Henseende kan nævne.

Dette Strog, begunstiget af Naturen, men især omdannet ved Menneskets Arbejde, indbefatter de 2 Flandre, Brabant, saavelsom en stor Deel af Provindserne Lüttich og Hennegau.

Naar vi tale om Omdannelser, bevirkede ved Menneskets Arbejde, saa steer det, fordi der virkelig ikke er nogen Egn i Europa, som har undergaaet en saa fuldstændig og fordeelagtig Forvandling.

Man behøver kun at raadsføre sig med de gamle Historiker og især med Julius Cæsar, for at gjøre sig Rebe for hvad Belgien var for 18 Aarhundreder siden, og for de Anstrængelser, som de efterfølgende Generationer have maattet opbyde, for at gjøre det til Europas Have.

Den nordlige Deel udgjorde i hine længst forsvundne Tider kun en umaadelig Flade, næsten i Niveau med Havet, hvis Bolger overspylede den ved hvert Høivande, og ødelagde saaledes enhver Art af Vegetation.

I det Indre bedækkede Schelden og dens forskjellige Bifloder uhyre Engstrækninger og dannede paa flere Steder et Slags Søer, medens andre Lavninger forvandledes til Moser eller Sumper.

De yppige Sletter i Flandern og i den frugtbareste Deel af Provindserne Antwerpen og Limburg, gjennemstaarne af Moradser, frembragte ingen anden Vegetation end nogle Pile- og Ellebuske, der lignede grønne Der, svømmende midt i det Vand, der omgav dem.

Over dette Landstabs sydlige Deel, som beviser hvad den menneskelige Vindstibelighed og Udholdenhed kan udrette, løb en Række af Høie, der lænede sig op til 2 Høisletter med en dyb og leret Jordbund, vel skiftet til Cultur.

Det var nemlig Hennegau og det gamle Hasbagne.

Sluttelig bemærkes at Ardenner-Stoven, hvis gal-liske Navn, „ardenn“, betyder dyb, strakte sig fra Rhinen ligetil Schelden.

Det er med en meget berettiget Stolthedsfølelse, — thi Sagen angaaer Fædrelandet, — at de Belgiske Landmænd ville læse disse Linier. Af alt, hvad deres Fædre have udført, kunne de love sig de bedste Resultater.

Landbovæsenets øverste Bestyrelse.

Alle, Agerdyrningen vedkommende Anliggender henhøre under Indenrigs-Departementet, hvis 8de Section har specielt dermed at gjøre. Hr. Bellefroid er dens Chef; under ham sorterer eet Bureau.

Agerdyrnings-Sectionens Virkefæds omfatter: 1) det høiere Agerdyrnings-Raad; 2) de provindsielle Agerdyrnings-Commissioner; 3) Agerdyrnings-Comiteer og Selfaber; 4) Opmuntringer til Agerdyrning.

gens Fremme; 5) Afhændelse og Parcellering af de i Communerens Eie værende udyrkede Jorder samt Forandringer i deres Benyttelsesmaade. Sager betræffende communale Grundstykkers Anvendelse til Skovkultur saavel som communale Skovlodders Udbringning; 6) Iværksættelsen af Lovforrifter angaaende Jorders Bevanding og deres Grundforbedring. Ministeriets Meddelelse til Sectionen for de provindsiale og communale Anliggender, af saadanne Beslutninger, der vedkomme Bevanding, Udstiftninger og Grundforbedringer; 7) Udstillinger af og Premieuddelinger for Agerdyrknings-Producter, Heste, Dvæg etc.; 8) Veterinærskolen og Statens Agerdyrknings-Instituter; 9) Agerdyrkningsstoler; 10) Stipendier eller Fripladser for dem, der offre sig for det landøkonomiske Studium; 11) Censurering ved Examen for Veterinærer; 12) Love for Misligholdelse af indgaaede Contracter om Eiendommens Afhændelse; 13) Overholdelse af Love og Resolutioner angaaende Dvægsyge, Forhandlinger i dette Hiem med Inspektøren for det borgerlige Sundhedspolitiet; 14) Skadesløsholdelse for det nedslagne Dvæg; 15) Grundstykker af ringere Frugtbarhed; 16) Understøttelse for Tab som Følge af Ulykkestilfælde; 17) Mønstrebrug; 18) Statens Stutterier; 19) Besteller-Depots, deres Stationer i Provindserne; 20) Forbedring af Heste-Dvæg- og Faare-Racerne; Stationer for Tyrene „studbook helge”; 21) Fastsættelse af Bøder for Overtrædelse af Lovene og Forrifterne angaaende Dvægsyge, Sundhedspolitiet, Heste- og

Dvæg-Macernes Forbedring; 22) Fødemidler, Priis-couranter paa Markedspladsene, Torve og Markeder.

Agerdyrknings-Selskaber.

I Agerdyrkningen fremmes intet saa hurtigt som ved Underviisningen fra Mand til Mand. Det er derfor man bør opmuntre disse Selskaber, som bringe den store Grundbesidder, Forpagteren og den lille Landmand i Berørelse med hverandre.

Det er det bedste Middel til at udbrede til Masserne de praktiske Opdagelser i Videnstaben, hvilke Opdagelser pleie at indskrænke sig til nogle Individer, der ere mere begunstige i Henseende til Dannelselse og Formue.

Uden dette frembringes ikke den Mængde og den Kvalitet af Jordens Produkter, som vilde opnaaes ved et mere oplyst Dyrknings-system, ved Frugtbargjørelsen af Heberne, Brugen af fortrinligere Agerdyrkningsredskaber, den tiltagende Formering og Forbedring af Huusdyrene, Bevaringen og den nyttige Anvendelse af alle Gjødningsmidler, den kloge Benyttelse af rindende og stillestaaende Vand, Beplantningen af de nøgne Bjergtoppe, saaledes at man virker efter atmosfæriske Betingelser etc.

For at naae disse Resultater, og for at Capitalerne, dette mægtige Virksomhedsmiddel, ikke skulle fravendes Agerdyrkningen, men komme den til Hjælp paa gode Betingelser, er det af Bigtighed, at Grundeierne danne Foreninger, ved at sætte sig i Forbindelse med dem, som skulle dyrke Jorden.

Disse Foreninger blive frugtbringende ved det Bidrag af Theorie og Praxis, der passer til enhver Localitets Fornodenheder og Hjælpelilder.

De have Agerdyrknings Forbedring i Almindelighed, og den størstmulige Velvære, tilsiifret enhver Agerdyrker i Særdeleshed, til Formaal.

Saadanne ere de ved Erfaring vundne Resultater, som Agerdyrkningselskaberne, oprettede i det sidste Aarhundrede i England, Frankrig, Tydskland have tilbudt os.

I Frankrig blev det første Agerdyrknings-Selskab grundlagt i Bretagne i Aaret 1757. Dette Exempel blev ikke uden Folge; der dannedes andre paa forskjellige Steder i Kongeriget, og fra den Tid af er der sporet megen Nytte af disse Foreninger, ved den Indflydelse, som de udøve paa den offentlige og private Lykke.

Disse Selskabs Belgjerninger have endnu været større i England og Tydskland.

Belgien har, ligesom Frankrig, antaget Benævnelsen „Agerdyrknings-Forsamling“ (comice agricole), og Indenrigs-Ministeren tilstillede den 3die Marts 1848 enhver af de ifølge Kongelig Resolution af 20 Januar 1848 oprettede Agerdyrknings-Forsamlinger et særligt Reglement.

Disse Forsamlinger have det Formaal at vaa-ge over Udførelsen af Bestemmelserne, der have Hensyn til Agerdyrknings-Udstillinger, at tilveiebringe de for Jurpen nødvendige Oplysninger, at udbrede i

deres District de paa Erfaring begrundede Forbedringer, samt at meddele Regjeringen de Oplysninger, som ere vigtige for Agerdyrkningen.

Forsamlingen bestaaer deels af Agerdyrknings-Commissionens Medlemmer og af de offentlige Dyr-læger i Forsamlingens locale Birkfreds, deels af en Delegeret fra enhver af de Communer, der ere ind-befattede i denne Birkfreds, deels af et større eller mindre Antal Medlemmer fra forskjellige Steder i Egnen, eller som ere knyttede dertil ved deres Familie eller Eiendomme.

Som man seer, er Ordningen af Agerdyrknings-Interesserne fuldstændig formodentlig de 3 Institutions-Grader, som eksistere i Belgien; de ressortere under et øverste Raad for hele Kongeriget; under locale Commissioner for de forskjellige Provindser og under Agerdyrknings-Forsamlinger og Selskaber for de enkelte Districter.

I de speculative saavel som i andre Videnskaber, saa og paa Kunstens Gebeet, hindrer ikke Isoleringen Geniet fra at aabenbare sig og træde frem; men Agerdyrkningen bestaaer af to forskjellige Dele, som det er vanskeligt at forene, nemlig: Theorie, til hvis Erhvervelse Midlerne i Almindelighed mangle paa Landet; Praxis, der er den ømme Side hos mange Theoretiker, som den kyndige Landmand kalder Stue-Agronomer.

Det er ikke alt; der er endnu en Betingelse, der nødvendig maa opfyldes; den bestaaer i, at Agerdyrknings Fremskridt fører til sande Fordele. At frembringe det meste og bedst muelige med de færreste Ud-

gifter, er den Opgave, der skal løses. Det gjælder om, at anvende den Grundsætning, som Molière lægger i Valères Mund, og som saameget behager Harpagon:

„Hvilket smukt Under at leve godt med mange Penge! det er den letteste Ting i Verden, og der gives ingen nok saa fattig Mand, som jo gjorde det samme; men naar man handler som duelig Mand, bør man tale om at leve godt med saa Penge.“

Disse ere Grundene hvorfor vi fordomme den Laabelighed hos nogle af vore Agronomer, der, altid tilbøielige til at beundre, hyad der foregaaer udenfor Belgien, optræde ivrigen mod deres agerdyrkende Landsmænd, med Exempler, laante fra England.

Disse lidenskabelige Yndere af England forglemme at der ingen Righed er forhaanden, i det disse tvende Lande befinde sig i stikmodsatte Forhold.

Saaledes ere Englands Jorder ikke udstykkede som Belgiens, i en utallig Mængde smaae Lodder, liggende imellem hverandre; i England derimod ere Landeieendommene ikke saaledes parcellerede, men deres Jordtiliggende udgjør for det meste større sammenhængende Lodder. Deraf følger, at den engelske Agerdyrkning har godt en 3die Deel mindre Omkostninger og Tid at anvende, saavel som en 3die Deel færre Bygninger at opføre, end den belgiske Agerdyrkning, og at dens Udbytte er en 4de Deel større.

Men Hovedgrunden til den engelske Agerdyrknings beundringsværdige Fremstribt, har Hr. Thiers i sin smukke Bog om Landeieendom angivet, naar han siger:

„Man forundrer sig ofte, og det med Overdrivelse, over den franske Agerdyrknings lave Standpunkt i Forhold til andre Landes Agerdyrkning og navnlig Englands, og man vil ikke ændse Aarsagen dertil. I England gives ingen Grundafgift, den er bleven afstået for omtrent 20 Millioner. Den franske Agerdyrkning udbreder 280 Millioner Francs i Afgifter, som den engelske er fri for.“ — Iøvrigt er der mange Agerdyrknings-Metoder, i hvilke Belgien er kommet forud for England, og som dette sidste Land med de uhyre Capitaler, hvorover det disponerer, har kunnet bringe til Fuldkommenhed.

Lad den overdrevne Indest for hvad der er engelsk, hvor begrundet den end kan være, ikke gaae saa vidt at den gjør os uretfærdige imod de Agerdyrkere, som fra det 12te Aarhundrede af have forvandlet Fjandernes uhyre Heber til dyrkede Jorder, bortryddet umaadelige Skove, gravet Afløbs- og Overrislings-Canaler, og erobret fra Skeldens og Havets Bande de første inddigede Strækninger.

Indretningen af Agerdyrknings-Udstillingen og Tilbeling af Hæderstegn.

Da Ministeriet af 12 August 1847 var kommet til Roret, lod det i sit Program indflyde følgende Erklæring:

„Agerdyrknings-Haandteringen har Forrangen for alle andre ved dens Arbeiders Forstjellighed og dens Frembringelsers umaadelige Nytte. Den er berettiget

til at gjøre Regning paa Regjeringens virksomme og vedholdende Forsorg."

Nogle Dage efter, den 1ste Septbr. 1847, beskjendtgjorde den belgiske Moniteur, at en offentlig Udstilling af Algerdyrkningsprodukter og saadanne Industri-Gjenstande, som directe staae i Forbindelse med hine, vilde blive aabnet „som Forsøg" i Brüssel under September-Dagenes aarlige Festslighed.

Imellem Indbydelsen, der udgik til Landmændene, og Aabningen af Udstillingen, var der et Mellemrum af ifkun 3 Uger, en Tid, der neppe slog til for hensigtsmæssig at indrette Bygningerne, Salene i og Spadseregangene ved Palaiet i Hertuggaden. Mange betragtede denne Foranstaltning som et Fremtiden i Hast givet Haab; Frygtssomme derimod saae deri næsten en Forvovenhed.

Virkeligen havde Aarene 1845 og 1846 været for Algerdyrkningen en haard Prøvelsestid, ledsaget af utallige Uheld.

Officieltomindre fulgte flere hundrede Udstillere denne Opfordring, eller rettere sagt, de retfærdiggjorte Regjeringens ædle Tillid. Dette Forsøg, der, som den store Corneille vilde have sagt, var lig et Mesterslag, havde ganske Udseendet af en Triumf.

Kongen lagde, ved at aabne Udstillingen, hele sin Forsorg for Landhuusholdningens Fremstridt for Dagen, og viste sig Tilnavnet af „Algerdyrknings-Kongen" tro, hvilket Tilnavn Beboerne i Nærheden af hans Gods, d'Ardenne, have givet ham. Indfødte og Fremmede bifaldt denne heldige nye Foran-

staltning, som lige fra dens Begyndelse af blev indviet til en stor og velfortjent Fremgang.

Netop til samme Tid fandtes den indenlandske Industries Frembringelser udstillede i Dplags-Bygningerne i Brüssel; man kunde sammenligne Landets Livsfræfter, vurdere dets Rigdomme, og den Crisis i Handelsen, Finantserne og Fødemidlerne uagtet, som dengang tyngede paa en Deel af Europa, havde Belgierne Net til at gjøre Regning paa deres Hjælpesilber, tillidsfulde at gaae lykkelige Resultater imøde, der vare dobbelt sikrede ved Virksomhed i Agerdyrkningen og Industrien.

Den uventede, glimrende Opfigt, som dette Forsøg med Agerdyrknings-Udstillingen vakte, stillede til Ministeren, som havde gjort Begyndelsen dermed, et Hverv, som han vidste at opfylde i hele dets Udstrækning.

Resolutionen af 20 Januar 1848 foreskrev en Mængde Bestemmelser, som fik Landbefolkningens Hjerte til at slaae af Erkjendtlighed og Stoltthed.

De vigtigste Bestemmelser i denne Resolution, med hvilken en ny Tidsregning for den belgiske Agerdyrkning begynder, ere følgende:

Hvert 5te Aar skal paa Septbr. Aarsfestdagene aabnes en offentlig Udstilling af Ager- og Havedyrknings-Producter saavelsom af de Industri-Frembringelser, som staae dermed i Forbindelse.

Den første Udstilling skal finde Sted i Septbr. 1848.

I ethvert Agerdyrknings-Distrikt skal der oprettes en vedvarende Forsamling eller Landbo-Comitee.

Det er umueligt at giengive med Ord det frede-
lige og frugtbare Nøre, som denne kongelige Resolu-
tion udbredte iblandt Grundeierne, Forpagterne, Dvægs-
opdrætterne og Havedyrkerne, ja endog iblandt de
ringeste Arbeidere i den landlige Befolkning.

Statens Overhoved viste dem, at der ventede dem
nationale Belønninger, tilfjendte Seierherrerne i denne
Bedbestrid, som nu skulde indtage sin Plads iblandt
Fædrelandets Høitidsfester.

Landmanden, Gartneren, Hyrden, Huusholderffen,
der forestaaer Meieriet, Spinderffen ved sin Kof, kunde
endelig erholde Belønning for deres bestedne Opoffrel-
ser, deres mangeaarige Hengivelse i deres Modgang,
for deres Redelighed og Dyd.

En anden Beretning, indgiven til Kongen fra
Indenrigsministeren, fremkalbte netop en af de Reso-
lutioner, der stemme med den Souverains Følelser,
der er kaldet af Belgierne til at regjere over dem.

Denne Indberetning eller Forestilling er paa Grund
af dens Datum, 24 Febr. 1848, for mærkelig til at
vi ikke skulde giengive den her; paa den samme Dag,
den samme Time, styrtebe Ludvig Philips Throne sam-
men, bortreven af Revolutionen; 2 Generationer af
Konger flygtede langt bort fra Tuilerierne, medens
en belgisk Minister sammenknyttede stærkere de Baand,
der forene Nationen og Kongedømmet.

Deres Majestæt!

Bed at stifte, ifølge den Kongelige Resolution af
7de Novbr. 1847, et Udmærkelsestegn for de Arbeidere

og Haandværkere, som ved deres Haandtering knyttes til Industrien, har Deres Majestæt skabt iblandt denne Klasse af Arbeidere en Kilde til Rappelyst, hvoraf man kan love sig lykkelige Resultater for Fremtiden. Jeg mener, Deres Majestæt! at Diebliffet er kommet, da man bør lade Agerdyrkeren deeltage i denne nyttige Foranstaltning, og saaledes opfylde det Løfte, der indeholdes i den fornævnte Resolution.

Denne Klasse, der er langt talrigere, end Industri-Arbeidernes, fortjener i alle Henseender Regjeringens Forsorg; og netop fordi deres Arbeider gjøre mindre Opmærksomhed, bør de opmuntres med en kraftig og oplyst Belvillie.

Planen, som jeg har den Ære at forelægge Deres Majestæt, er indskrænket til de samme Grændser, som Resolutionen af 7de Novbr. betegner. Den er anvendelig paa 2 Klasser af Arbeidere: deels paa dem, som dyrke Jorden efter en liden Maalestof og for deres egen Regning, eller drive en Agerdyrknings-Industri og der ere ligesom Haandværkere i Agerdyrknningen, og deels paa dem, som, følgende en Principals Veiledning, udføre i forskjellige Egenstaber en Arbeiders Dont. Uddelingen af Belønninger vilde desuden være forbunden med Agerdyrknings-Udstillinger, ligesom Uddelingen af Hæderstegnene, bestemte for Arbeidere i Industrien, er bleven forbunden med Industrie-Udstillinger, og vil stee under Juryens Control og efter dens Forslag.

Jeg er overbevist om, Deres Majestæt! at den nye Foranstaltning, forbunden med Oprettelsen af Ager-

dyrknings-Selskaber, besejlet ifølge Resolutionen af 20de Jan. sidstleden, vil udøve den lykkeligste Indflydelse paa vor Landbefolkning, idet den gjør dem begribelig, at en velvillig Regjering har Opmærksomheden henvendt paa deres bestedne Arbejder, og at for Fremtiden ingen Fortjeneste vil berøves den samme tilkommende retmæssige Belønning, ihvor ubemærket Kredsen for dens Virksomhed end synes at være.

Herpaa resolveredes:

„Leopold, Belgiernes Konge etc.“ Paa Forestilling af vor Indenrigsminister, byde og befale Vi:

1ste Artikel. Det Udmærkelsestegn, indstiftet efter § 1 i den Kongl. Resolution af 8de Novbr., kan tilstaaes alle dem, som, i en eller anden Egenkab beskæftige sig med saadanne Arbejder, der vedkomme Agerdyrkningen, Havedyrkningen og de landlige Industriergene og som derhos forene en ulastelig Opførsel med en erkjendt Duelighed.

2den Artikel. Beviserne for Duelighed ville udelukkende blive at tage under Bedømmelse af den Committee, som det paaligger at bedømme de Gjenstande, der indsendes til Agerdyrknings-Udstillingerne.

3die Artikel. De ved Agerdyrkningen sysselsatte Arbejderes Duelighed vil være godtgjort:

A. naar de udstille saadanne af dem selv dyrkede eller forfærdigede Producter, der fortjene Opmærksomhed, og naar det fremgaaer af de Oplysninger, der meddeles Comiteen paa den Maade, der nærmere vil blive bestemt af vor Indenrigsminister, at disse Gjenstandes Dyrk-

ning eller Fabrikation i deres Heelhed svare til den fordeelagtige Mening, som de udstillede Produkter have givet derom;

- B. Naar de Landmænd, Havedyrkere eller Entreprenører for en eller anden landlig Industrie, som have sendt til Udstillingen fortrinlige Produkter eller foretaget mærkelige Forbedringer, hvis Iværksættelse er tilstræffelig godtgjort, — erklære, at de paagældende Arbeidere, hvilke de end maatte være, have deeltaget deri paa en fortjenstlig Maade.
- C. Naar slige Arbeidere have deeltaget i den Concurrence, som er aabnet af de Agerdyrknings- og Havedyrknings-Selskaber, der ere sanctionerede eller oprettede af Regjeringen, og da have været Gjenstand for fortjente Udmærkelser.

4de Artikel. Bestemmelserne i Artiklerne 2, 3, 7 og 8 i vor Resolution af 7de Novbr. gjøres ogsaa anvendelige paa Agerdyrkningsarbeidere.

5te Artikel. Antallet paa Udmærkelser eller Decorations-Tegnene, der blive at uddele, er indskrænket, for de landlige Arbeideres Bedkommende, til 500 af første Klasse i Guld, og til 1200 af 2den Klasse i Sølv.

6te Artikel. Vor Indenrigsminister paaligger det at bringe nærværende Resolution til Udførelse.

Givet i Brüssel den 1ste Marts 1848.

Udtog af den Kongl. Resolution af 7de Novbr. 1847.

Bestemmelser, der ere anvendelige paa landlige Arbeidere.

2den Artikel. Der ere 2 Classer af Decorationer, den ene i Sølv og den anden i Guld.

3die Artikel. Decorationen hænger i en Kæde af samme Metal; den bæres paa venstre Side af Brystet.

7de Artikel. Comiteen søger Oplysning om de Arbeideres gode Dpførsel, hvilke den holder for at have givet særdeles Beviser paa Duelighed og Indsigt; den foreslaaer Regjeringen iffun Folk af en uplettet Bandel.

8de Artikel. Sølvdecorationen bliver alene tilstaaet som første Belønning; Gulddcorationen erholdes iffun ved 2den Concurrence, og naar den Paaagjældende har givet nye Beviser paa Indsigt, Fremstribt og exemplarist Dpførsel.

Agerdyrknings-Udstilling i September 1848.

Palaiet i Gaden Ducale (Hertuggaden) var blevet indrettet med en udsøgt Smag til denne Høitidelighed, bestemt til at gjøre Epoche i Europas Agerdyrknings-Aarbøger.

De belgiske Besøgende vare ikke de eneste til at udtrykke deres Beundring; der var, blandt andre, utallige Fremmede, Amerikanere fra de forenede Stater, Englændere, Hollændere, Tydsfere, Franskmænd, Spaniere, som vare komne til Brüssel for at tage Deel i Forhandlingerne paa de forsamlede „Fredsvenners“

Congres; Alle udtrykte deres Følelser med en eenstemmig Enthousiasme.

Den første Sal var prydet med Dronningens Bûste, omgivet af Blomster og kunstigt grupperet Grønt. Omkring Salen vare afstaaene Blomster ordnede, imellem hvilke man saae de smukkeste Arter af Dahlier.

I den anden Sal befandt sig Palmetræerne, og utallige Bouquetter.

I de følgende Sale: Frugter og Kjøffenværter.

En Sal var bestemt for Kartoflerne og Rødderne, hvis utallige Arter vare udbredte paa lange Borde.

I første Etage, i Midtpunktet af Salen, havde sig prægtige Hvede-, Rug-, Byg- og Havreær paa yppige Straae, med Ar af den største Rigdom.

Endelig kom Foderplanterne, derpaa Uldarter, og andre Frembringelser af Agerdyrknings-Sysler, Honning, Smør, Ost, forskjellige Viinsorter.

Industrie-Planterne, Hamp, Hør, Krap, Tobak, Safran, vare samlede i en anden Sal.

Frugttræculturen havde fremstillet et rigt og beundringsværdigt Udbytte.

I Haven havde man anbragt Agerdyrknings-Rebskaber i et Telt. Frugttræerne vare anbragte i Havens Baggrund, hvor en landlig Pavillon havde sig med en Statue af Ceres i Midten.

Aldrig -- som det er sagt i den udgivne Beretning om denne Udstilling -- aldrig forener man flere Agerdyrknings og Have dyrknings Rigdomme. En

Beretning er meget mager, meget farveløs ved Siden af Virkeligheden.

Den 25de Septbr. 1848 fandt Dvæg-Udstillingen Sted, i Esplanaden ved Ramur-Porten. Rækværket, som da luffede Champ-de-Mars-Pladsen, var skjult under Løvtagene, og paa dette vare Lougene anbragte, hvortil de til Concurrencen hidførte Dyr vare bundne. Den første Række talte firfjndstye Løvbuer, over hvilke vare fæstede Baabensfjolde, hvorpaa fandtes Navnet paa en af de Byer eller Communer, der deeltog i Udstillingen og indfattede i to Flag med de nationale Farver; bag disse Buer var der hundrede og halvfjerdsfjndstye Aflukker eller Fjolde, hvor man beundrede smukke Fjelhopper, Træheste, prægtige Hingster og udmærkede Tyre. Denne Række dannede en Slags afbrudt Rundfreds, afstaaen i Midten ved en Obelisk.

Omtrent 15 Alen fra dette Gallerie udfoldede sig ligeledes i Rundfreds en anden Række Aflukker, men mindre ophoiede, to hundrede og firfjndstye i Tallet, for Dyrerne, Køerne og Kvierne.

Endelig var der udspændt midt paa Plainen et stort Telt, omkring hvilket man havde anbragt Indelukker, bestemte for Fjærfræ og andre mindre Huusdyr. En Estrade, smykket med Statuer og Lovværk, hævede sig midt i dette Telt.

Et Skrift paa 500 Sider i 8vo, udgivet af Regjeringen, under Titel: Beretning om Nationaludstillingen af Agerdyrknings- og Haveculturens Frembringelser i 1848, giver udførlige Oplysninger over de forskjellige til Concurrence fremkomne Gjenstande; det

er et Mindesmærke frembragt til Ære for den fornemste Kilde til vore Rigdomme, og for de fortjenstfuldste Arbejdere i Agerdyrknings-Haandteringen. Af dette Skrift indeholde mere end 150 Sider en Fortegnelse paa de Præmievindende. Til den rette Budsdering af denne Høitidelighed hidsætte vi endnu to Tal: 1700 Concurrenter havde der givet Møde for at deeltage i Beddestriden om tre tusinde og otte hundrede Præmier.

Agerdyrknings-Forsamling i Brüssel i Septbr. 1848.

Medens den til hvert 5te Aar berammede Udstilling af Agerdyrknings-, Havedyrknings- og Industrie-Producter fandt Sted med saamegen Pragt i Palaiset i Gaden Ducale og paa Esplanaden ved Namur-Porten, holdt en Forsamling af belgiske og fremmede Landmænd, med Flere, sine Møder paa Raadhuset i Brüssel.

Brüssels Communal-Bestyrrelse havde beredvilligt overladt Raadhusets gothiske Sal til Afbenyttelse for Forsamlingen, hvortil havde indfundet sig flere hundrede Medlemmer. Hr. Charles Rogier, Indenrigsminister, aabnede Mødet med følgende Tale:

Mine Herrer!

„Det er en stjern Tilfredsstillelse for os at indvie, i Ro og Fred, det attende Aar af vor nationale Uafhængighed, ved Aabningen af denne storartede Sammenkomst, udelukkende helliget Agerdyrknningen.

Belgien er ikke blot et Land for Friheden, det er ogsaa et Land for Arbejdet. Der er saa at sige ingen

Green af den menneskelige Virksomhed, uden at jodens Kræfter ere komne til heldig Udbyrdsling. Belgien er vel ikke ubekendt i industriel og kunstnerisk Henseende, men det er dog isærdeleshed Agerdyrningen, som har skabt vort Lands Rigdom og Berømmelse. Deri have især andre Nationer modtaget nyttig Belæring af os, og deraf gjort fordeelagtig Anvendelse. Har vort Land, stolende paa sin ældgamle Overlegenhed, altid skjenket de Fremstribt, som iværksattes omkring det, tilbørlig Opmærksomhed? Har det altid fulgt dem? har det naaet dem? Vi vove ikke at besværges det. Men hvad vi kunne sige, er at det nu har aflastet denne stolte Egegyldighed, og ved at see de Kraftanstrengelser det gjør, vil Ingen tvivle om at det snart vil have gjenvundet den Tid og de Fordele, som det synes at have tabt.

Forrige Aar have vi i Hovedstaden havt den første Agerdyrknings-Fest, til hvilken alle vore Provindser have concurreret. Uforberedet, og folgelig ufuldstændig, har den imidlertid frembragt de lyffeligste Resultater, ved at vække vore Agerdyrkeres Iver og Ambition. I Aar have vi gjort et stort Skridt videre frem. Imedens vi samlede i en eneste Udstilling alle Agerdyrknings-Industriens Frembringelser i deres uendelige Varieteter, have vi villet samle i et Brændpunkt alle de Lærdomme, for hvilke Agerdyrkningskunsten er et Studium, en Haandtering eller en Udspreddelse. — Takket være Bestræbelserne i en dobbelt Retning, der ere komne hinanden indbyrdes til Hjælp: Praktiken har kunnet vinde Oplysning og Veiledning ved Berø-

ring med Videnskaben, og Theorien har paa sin Side kunnet kontrollere en betydelig Række af praktiske Resultater, belyste af det videnskabelige Udbytte, der er istand til at spille en saa stor Rolle i Agerdyrknings Forbedring.

Regjeringens Hensigter ere blevne forstaaede; dens Opfordring er bleven hørt. De skønneste og meest forskjelligartede Producter indleveredes til Agerdyrknings-Udstillingen, og Landmands-Forsamlingen tæller 800 Medlemmer. De videnskabelige Corporationer, forskjellige Selskaber, de talrige Agerdyrknings-Comiteer, nylig indstiftede i vore Provindser, have hidsendt et Udvalg af deres Midte, og vi hilse med Glæde i denne Forsamling de her tilstedeværende udmærkede Repræsentanter for Udlandets Agerdyrkning.

Naar man betænker, mine Herrer, det uendelig meget Gode, som Anvendelsen af den, efter Udseende simpleste Opdagelse, af den bedstefundne Fremgangsmaade, kan bevirke for Agerdyrknings, hvilke rige Resultater have vi da ikke Ret til at vente af en sli og saa i Fremtiden nu og da fornyet Forsamlings Raadslagninger.

Regjeringen, mine Herrer, vil med Sympathie og Omhu følge deres frie og fredelige Debatter; lykkelig ved at kunne til Alles Gavn drage Fordeel af de nyttige Ideer og kloge Raad, som tør ventes deraf. Og dersom Agerdyrknings kommer til at fylde dem nye Fremstrid, dersom vore Markers Frugtbarhed vorer derved, ville de ikke angre, mine Herrer, at have forladt deres personlige Bessæftigelse for at hellige nogle

Dage til dette i Sandhed menneſteſjærlige Hverv. Jeg vil ikke, mine Herrer, ved flere Ord forhale Begyndelsen af deres interessante Debatter. Det være mig blot tilladt, til Slutning, og uden Tvivl med Deres Minde, at takke Medlemmerne af den Commission, som har havt den Godhed, paa vor Anmodning, at ordne det Fornødne til den Forsamling, som vi indvie. Idet de faſte Dinene paa denne talrige og glimrende Forsamling kunne de med god Ret bifalde deres eget Værk. Aldrig er en ſjønnere Iver bleven kronet med et ſjønnere Held.

Jeg erklærer Agerdyrknings-Forsamlingens Møde aabnet."

Af Forsamlingens ottehundrede Medlemmer vare fire hundrede og halvtreds udvalgte ſaa vel af de provindſielle Comiteer ſom af de belgiſke eller fremmede Agerdyrknings-Selfſaber, og iøvrigt havde indfundet ſig trehundrede og halvtredſindſtyve Medlemmer ſaa vel fra Indlandet ſom Udlandet. Næſten ſex hundrede Medlemmer vare nærværende ved Mødets Aabning den 21de Septbr. 1848.

De fire Møde-Dage bleve fuldkommen optagne, ſaa vel i Sectionerne, ſom i de almindelige Forsamlinger.

Vi indſtrænke os til at nævne de fattede Beſlutninger og Forhandlingernes øvrige Reſultater.

Forsamlingen udtaler med Eenſtemmighed eller dog med overveiende Majoritet følgende Duffer:

1. At Regjeringen bringer under Overveiſe det
Ny Ræſke. 13 B. 2 S.

vigtige Spørgsmaal om Creditvæsenet til Agerdyrkningsens Lødv, i Grundeierens, Forpagternes og Arbejdernes fælles Interesse, og som Noget, der heraf vil følge: en Reform i Hypothek- og Privilegie-Systemet, i Lovgivningen om Sequester i faste Eiendomme og om Afhændelse med Ret til Gjenkjøb, og den snarlige Formindsættelse af de store Omkostninger ved Eiendomsalg og ved Hypotheklaan.

2. At der maa blive oprettet en Havedyrknings-Comitee, hvem det overdrages at udgive en Havedyrknings-Lidende og at sørge for Anlægget af Planteskoler for de forskjellige Communer.

3. At fattige og forladte Børn maatte anbringes til landlige Arbejder, og at der til deres Lødv maa paa Avlsgaardene blive oprettet saadanne Stiftelser, hvor Børnens Underholdning ikke kommer til at koste mere end den nu for Tiden fastsatte Betaling for deres Anbringelse enkeltviis hos Agerdyrkere og Haandværkere, og med Betingelse at Børnene sysselsættes med saadanne Landbrugs- eller Haandværks-Arbejder, der især egne sig for dem.

4. At Betlere, Løsgængere og i Almindelighed alle Arbeidsdygtige fra Tiggeriets Arnesteder og navnlig de, som høre til den landlige Befolkning, maae blive nyttigt beskæftigede med Arbejder ved Avlsbruget, og især med saadanne, som gaae forud for Jordens Opdyrkning, Bevanding og andre Grundforbedringer.

5. At Underviisning i Agerdyrkning maa blive meddeelt i de elementaire Søndags- og Aften-skoler.

6. At Landsby-Skolelærere maa aabnes Udgang til at høre Forelæsninger med Hensyn til Underviisning i Agerdyrkning.

7. At Lærerne bør underkaste sig en Examen i Agerdyrknings-Gjenstande, førend de modtage deres Kaldsbrev.

8. At der i Normalsskolerne maa blive meddeelt theoretisk og praktisk Underviisning i Agerdyrkning.

9. At der maa blive oprettet Agerdyrknings-skoler for mindre Jordbrugere paa alle de Steder, hvor saadant er muligt.

10. At der maa blive oprettet en høiere Underviisningsanstalt for de landoekonomiske Værefag.

11. At man ned sætter Bom- og Bropengene paa de offentlige Veie, paa Jernbanerne og Kanalerne.

12. At Regjeringen aarlig udsætter i Provindserne Tyre af fremmede forbedrede Racer, for at disse kunne blive mere bekjendte og afbenyttede i de forskjellige Egne efter deres særegne Fornødenheder.

Det samme Ønske udstrækker sig til andre Huusdyr-Racer.

13. At Heste-Oppdræt maa blive understøttet ved Oprettelsen af Besteler-Depots.

14. At Beddeløbene ikke længere vedligeholdes for Statens Regning, og at de dertil bestemte Summer maae blive anvendte som Præmier for Oppdrætterne af de bedste Heste og Følhopper.

I de Slutningsord, som Forsamlingens Præsident henvendte til den, yttrede han blandt andet:

„Mine Herrer, vi have efterlignet, men efterlignet uden at efterabe. Vi have udvidet Agerdyrkningsforsamlingernes Omraade, ved at indbyde Fremmede til at tage Deel i vore Debatter. Vi have i Gjerningen hyllet Sandheden af, hvad Hr. Johnston udtalede for os, ved Begyndelsen af det første Møde: „Agerdyrkningen kjender hverken Partier eller Standsforskjel. Kunsten er almeen, som Vidensskaben er cosmopolitisk.“

England, Frankrig, Holland, Spanien, Italien, ja selv Syd-Amerika have været repræsenterede ved Forsamlingen og, det glæder mig at sige det, Udlandets Repræsentanter have rigeligen bidraget til at forøge vore Arbeiders Værd.

Dette være sagt til Ære for dem, og til Opmuntring for os under vore udholdende Bestræbelser. Ved vor fælleds Samvirken vil det lykkes os at knytte vedvarende Forbindelser mellem Agerdyrkere fra alle Verdens Egne, Forbindelser, hvoraf Menneskeheden tør haabe at høste lykkelige Resultater.“

I Erkjendelse af Bigtigheden af det Spørgsmaal, som i Forsamlingen var bragt paa Bane angaaende Kartoffelsygdommen, udsatte den belgiske Regjering en Priis af 1000 Francs for den bedste Afhandling over Aarsagerne til denne Sygdom, Midlerne til dens Forebyggelse og de Forholdsregler, som bør tages for at standse eller dog modvirke den, hvor den har vilst sig. Fremdeles udsatte den samme Regjering en Priis af 3000 Francs, foruden en Guldmedaille, for det Skrift, der — efterat være indsendt til Indenrigsministeriet

og dernæst censureret — maatte findes at kunne stifte den største Nytte for det belgiske Agerbrug. Valget af Emnet, indenfor Agerdyrkningsens Omraade, overlodes aldeles til Forfatterne.

Naturens Almanak.

Vi ere saa heldige her at kunne giengive det af Profesfor Morren, som Ordsfører i Agerdyrknings-Forsamlingens fjerde Section, i flygtige Træk meddeelte Udkast til en Naturens Almanak eller Aarbog.

„Bed de landlige Arbeider baade paa Marken og i Haven, siger Hr. Morren, er det fornødent at følge en Almanak; hidindtil have vi fulgt den borgerlige Kalendar, og det hænder meget ofte at vi saae altfor tidligt eller altfor sildigt, og ikke have det Resultat af vor Høst, som vi ventede os.*) Dette Spørgsmaal skriver sig fra langt tilbage i Tiden. Ideen om en Naturens Almanak findes hos Théophrast, hos Aristophanes og hos andre ældgamle Forfattere. Man har villet besidde en Naturens Almanak, ja det er endog en saadan, Landmændene først have tænkt paa. Imidlertid er man hidindtil ikke kommen til fuldstandigen at iværksætte denne Idee.

Det er næsten et Aarhundrede siden, at en af de

*) Denne rigtige Bemærkning, fremsat af en saa kompetent Dommer som Hr. Morren, og bekræftet af Agerdyrknings-Forsamlingen i Belgien, bestemmer os til ikke at optage i denne Almanak vitblevende Vink under en vis bestemt Datum, hvad der kunde foranledige Misforstaaelser og vrangt Slutninger.

berømteste Naturkyndige, Pinné, havde en lignende Idee; men uheldigviis vilde det ikke lykkes ham at blive Herre over Betingelserne for dens Udførelse. Denne Idee er bleven oplagen igjen i Belgien, for tre eller fire Aar siden, af den høiagtede Formand for den fjerde Section, bestandig Secretair ved Videnskabernes Academi. Et Circulaire er blevet omsendt ved Hr. Due- telet til et meget stort Antal Lærde, som i deres kort efter indkomne Besvarelser have meddeelt meget om- fattende og meget samvittighedsfulde Jagttagelser, sam- lede fra et stort Antal Lande.

For at vise Dem Bigtigheden og Nytten af Spørgsmaalet, behøvede jeg kun at nævne dem nogle Lande, som have bestræbt sig for at svare paa den Op- fordring, som var rettet til dem fra Belgien. I Flo- rentz har Hr. Antinori faaet oprettet en Forening sær- lig i den Hensigt at samle fra hele Italien Jagt- tagelserne om de forskjellige Phænomener, som Vege- tationen, Fuglene, Insecterne tilbyde os, med eet Ord, alle Naturens Phænomener, ordne efter deres Nytte for Ager- og Havedyrkningen. I Prag har man li- geledes stiftet en almindelig Forening, i det Viened at offentliggjøre alle de Jagttagelser, der ere gjorte i Østerrig og Böhmen.

I England har en Belgier, Hr. de Selys-Long- champs, henvendt en Opfordring til alle Landets No- tabiliteter, og Secretairen for det kongelige Selskab i London, Capitain Sabine, har det Hverv at samle alle Jagttagelserne. Allerede er et stort Antal af disse Efterforskninger forplantede til Belgien.

I Sverrig have vi nylig mistet Berzelius, som selv havde sat sig i Spidsen for et Samfund med et lignende Formaals.

Orsted i Kjøbenhavn havde indledet noget Tilsvarende for Danmark. — Rusland bekræfter sig ogsaa med saadanne Jagttagelser. Hr. Kupfer, General-Intendant for alle Observatorier i Rusland, har det Hverv at foretage analoge Undersøgelser. Saaledes gøres der Jagttagelser rundt omkring i hele Europa, og den første Idee dertil er udgaaet fra vort Land. Væder os Lykønske os dertil.

I alle Samfund har man billigende optaget Ideen. I Amerika ere halvtredstindstyve Foreninger af denne Slags komne hverandre imøde; og de Handelsforbindelser, som eksistere mellem England og China, skyldes vi at Circulairer, som er udgaaet fra Belgien, nu er sendt til alle de chineesiske Havne, hvor man gjør Jagttagelser over de Planter, som hver Dag komme til os fra China, og som maaskee ere bestemte til at bidføre væsentlige Forandringer i vore sædvanlige Næringsmidler. Dette Ord: China maa ikke bringe os til at lee; thi dersom China sendte os en Knoldvært, der kunde erstatte os Kartoflen, kunde vi ikke andet end give den vort Bisald. De see heraf, at det vilde være gavnligt at Agerdyknings-Forsamlingen, der for første Gang holdes i Belgien, kunde realisere et praktisk System til Bedste for Ager- og Havedyknningen, og for at fatte mig des fortere, vil jeg indskrænke mig til at meddele Dem det af den fjerde Section fremsatte Votum:

Sectionen henstiller at man udnævner en Commission, hvem det overdrages at udarbejde et Udkast til en Naturens Almanak, hvori optages Navnene paa de Planter, som dyrkes i Belgien, paa de vildtvoksende Planter, som overalt ere kjendte, og paa nogle characteristiske Planter til nærmere Bestemmelse af de forskjellige Phænomener; Almanaken bør være forsynet med Rubriker, hvori bemærkes Dag og Dato for Løvet's Udspring paa Træerne, Blomsternes Udfoldning, Frugtens Modning, saavel som for Saaeningen af vore vigtigste Sædarter og deres Indhøstning. Ved Hjælp dels af en i Statistikkens Videnskab meget bekjendt Theori og dels af Theorien for Gjennemsnits-Data, kunde man da opnaae at bestemme paa den meest fornuftmæssige Maade den rette Tid for de forskjellige landlige Arbeider.

Vi henstille saaledes, at man i Forsamlingens Annaler optager et Udkast til en Naturens Almanak, med specielt Hensyn til Ager- og Have dyrknings-Videnskaberne, ledsaget af en Opfordring til at udfylde Rubrikerne og til at overgive Resultatet af Optegnelserne til et Centralsted, som bør være Centralstedet for vort Belgien, nemlig Brüssel, hvor man vil offentliggjøre Resultatet af de foretagne Undersøgelser og Arbeider."

Priis = Uddeling.

I et høitideligt Mode d. 17de Decbr. 1848 uddeltes de Belønninger, som vare tilkjendte de fortrinligere iblandt de til den offentlige Udstilling indleverede

Gjenstande. Formanden for Bedømmelses-Comiteen, Hr. de Pitteurs, holdt ved denne Leilighed følgende Tale:

Hr. Minister, mine Herrer!

„Midt under de Rysstelser, som hjem søge Europa, kan Belgien, der har undgaaet det revolutionaire Uveir, takket være dets Institutioners Wiisdom og Kraft, bestæftige sig i Mag med sine Børns moraliske Forbedring, med deres materielle Velvære. For at opnaae dette dobbelte Maal, bør man belønne Dyden, fremme Underviisningen, opvække Kappelysten, beskytte Næringsveiene, og især Agerdyrkningen, Kilden til al Lykke.

Uvidenhed er en af de fornemste Hindringer, som stille sig imod Agerbrugets Forbedring: Vanen, Fordommene, endnu rodfæstede hos nogle af vore Landmænd, lader dem forfaste, uden noiere Undersøgelse, alt hvad der for dem er nyt; Indenrigsministeren, hvis Navn knytter sig til de nyttigste Foranstaltninger, er i Begreb med at oprette praktiske Agerdyrkningsskoler, Arner for Underviisning, fra hvilke Lyset skal sprede sig over hele Landet.

Fremdeles ville Agerdyrkningsforeningerne, som ved Communal-Bestyrerernes Hjælp bør sættes i Rundskab om alle nyere Fremskridt, lære Bonden at give Slip paa hans feilagtige eller utilfredsstillende Fremgangsmaader, nedarvede fra Fædrene.

Wiis Agerdyrkeren hvad han formaaer, lade ham drage Fordeel af den erhvervede Erfaring, tydeliggjøre ham de vundne Resultater af forbedrede Red-

skaber og af et bedre Dyrknings-System; saadanne ere Fordelene af Ager- og Have dyrknings-Udstillingerne.

Imedens den nationale Fremviisning aabenbarer os vor Jordbunds Frugtbarhed og deelagtiggjør os i alle Videnskabens Opdagelser, ville ogsaa de mindre, med Præmie-Uddelinger forbundne Udstillinger for de enkelte Provindser og Districter yde vigtige Tjenester.

Den Agerdyrker, som frygter en længere Reise fra Hjemmet, vil derimod snarere bestemme sig for en Udflugt til Stiftets eller Provindsens Hovedstad. Der- som han beboer Condrez, Campinen eller Ardennerne, vil han søge at skjule sine Producters Ringhed, ved ikke at tage Deel i de nationale Udstillinger, paa nogle Undtagelser nær. Hvis der tværtimod handles om at kappes med Individuer, stillede under samme Vilkaar, i hvilke han befinder sig, vil man see ham arbejde med en Iver, som Haabet om Held vil besjæle.

De provindsielle Udstillinger, ledede af locale Comiteer eller af Selskaber, stadsfæstede af Regjeringen, have været en heldig Forberedelse for National-Udstillingen i 1848.

Denne har overtruffet de Forhaabninger, som et første Forsøg havde vakt, og Belgien fremviste med Stoltshed i sin Hovedstad alle sin Jordbunds Skatte for de tilstrømmende Fremmede.

Have dyrkningen, en af vort Lands Rigdoms- kilder, var værdig repræsenteret paa Udstillingen. De sjældneste og fineste Blomster, de udsøgteste Buskværter

udbredte sig ved Siden af saadanne Planter, hvis eneste Fortjeneste er Nyttten.

Skjønheden og Godheden af Frugterne, som opfyldte 5 Sale i Palaet i Gaden Ducale, vidnede om at den udbødelige Van Mons's Principer ere blevne samvittighedsfuldt bevarede i hans Fædreland. Lader os da opmuntre Havedyrkerne til at erhverve den rette Kundskab i Frugttrædyrkningen, og vore Naboer Engländerne ville holde dem skadesløse for deres Møie.

Dyrkningen af Mosegrund har vel endnu ikke naaet den Fuldkommenhed, vi kunde ønske; men har imidlertid gjort sande Fremfærd.

Aldrig har en meer forskjelligartet Samling af Kartofler været fremvist; deres sunde Udseende lod os glemme de Udelæggelser, som et Unde, hvis Grund endnu er os ubekendt, udøvede paa denne Bært.

De smukke og talrige Prøver af andre Rodvækster viste hvormegent Disses Dyrkning har forbedret sig idet den tillige har vundet videre Udbredelse.

Hør, Hamp, Krap, af den smukkeste Bært, Saffran, nylig indført i vor Jorddyrkning, erindrede om de Hjælpefilber, som Industrien modtager af sin ældre Søster.

Yppige Hvedes, Ruges, Spelts, Byges, og Havres Ar vidnede om at vore Agerdyrkere ikke ere vanslagede fra deres Forfædre.

Foderplanterne forekom i stort Antal, og Campinen, som man troede at være af Naturen udyrkbar, har vist hvad Udholdenhed, forenet med Dygtighed kan udrette, og tilskynder dem, for hvem en Hindring er

en Spore mere, til af øde Strækninger at skabe smukke Enge og frugtbare Agre.

For at opnaae dette, maa man kraftigen opmun- tre Dvægavlen; det er derhos nødvendigt at gjøre Algerdyrkeren bekendt med Brugen af de Redskaber, som ved dermed foretagne Prøver have godtgjort, at Belgien i sin Fremadstræben søger at fappes med England.

En stor Forbedring i vore Dvæg-Racer er frem- kommen siden Indførelsen i vort Land af den hollandske og Durham-Racen. Nogle Opdrættere have allerede deraf erholdt et Afkom, som udmærker sig ved det rette Præg og kan taale Sammenligning med vore Naboers.

Med Rette er vor Heste-Race søgt af Fremmede; de fortrinlige Dyr, som forfjønede Kreatur-Udstillingen, have paa ny vaft det Ønske hos os, at man vilde søge at forbedre Racen ved vore egne Tillæggsdyr.

Evinene og de skjønne Beder tiltraf sig Kjenderes Opmærksomhed.

De lykkelige Resultater, vi have paaapeget, skyldes tildeels ophøiede Mænd, som, erkjendende den sande Værdi af den vigtigste iblandt Næringsveiene, helliger deres Fritid til at berige Landet med nyttige Opdagelser, og at anstille Forsøg, som kunne have en stor Indflydelse paa Algerdyrkingens Fremskridt.

Nogle iblandt Dem ville modtage Leopold-Ordrens Insignier, en Orden, der er bestemt til at belønne Fortjenester i forskjellig Retning.

Hidindtil have Landmandens simple Dybd, vedhol-

dende, ofte anstrængende Bestræbelser ikke havt anden Belønning end den, man finder i Udvælsen af sine Pligter. Det var forbeholdet en Regjering, saa frugtbar paa Belgjærninger, at hæve Arbeideren i hans egne og hans Landsmænds Dine.

Hæderstegn, liig de, som den kongelige Beslutning af 7de Novbr. 1847 anordnede til Gunst for Arbeidere i Haandværksfagene, ville nu ogsaa blive uddeelte til dem, der ere sjsfelfatte ved Algerbruget.

Den belgiske Bondes Moralitet og Reiskaffenhed har i lang Tid været et Ordsprog; at vælge, iblandt saamange Mænd, anbefalede ved deres Opførsel og Iver, de værdigste til at blive indstillede som Exempel, frembød mere end een Vanskelighed. Comiteen har vidst at opfylde sit Hverv med en fortjenstlig Upartiskhed.

209 Arbeidere ville med Ære bære det Udmærkelsesstegn, som er dem tilkjendt. Nogle indtage de overordnede Stillinger som Inspecturer eller Forvaltere; andre, som tidligere tjente for deres Brod, have vidst, ved deres Sparksomhed, ved deres usfortrødne Arbeidsomhed, efterhaanden at opnaae en selvstændig Stilling som Eiere. Nogle have tvunget en gjenstridig Jordbund til at yde dem rigeligt Udbytte; andre, hørende til Dagleiernes beskedne Klasse, have erhvervet sig Agtelse blandt alle dem, som hædre Arbeidet.

11 Gruentimmer ere ogsaa erkjendt værdige til at modtage Hæderstegnet. Næsten alle ere de Huusmødre, og ville efterlade deres Døtre, som en ædel Arv, Belønningen for et ulasteligt Liv. De ville ogsaa lære dem at velsigne en Regjering, hvis ædelmo-

dige Bestræbelser ere rettede imod et øphøiet Formaal: Alles Lykke.

«Ere være den Minister, som ved at foranstalte Udstillingerne har skænket Landet en Institution, hvis Opretholdelse i Fremtiden er sikket!»

Indenrigsministeren tager derpaa Ordet og udtaler sig som følger:

Mine Herrer!

„Udstillingen af Agerdyrkningsproducter har erhvervet og sikket sig den Rang, som den bør indtage blandt vore nyttigste Institutioner. Efter det lidet Forsøg, hvormed den forberedtes i 1847, er den landlige Vindstibeligbed, idet den aabnedes Velighed til at vise Landet alle sine Rigdommes uendelige Forskjellighed, med en beundringsværdig Iver imødefømt Regjeringens Opfordring. De meget rummelige Localer, der vare beredte til at modtage dem, have neppe været tilstrækkelige til at forstaafe dem Plads. Producternes Rigdom og Fylde have forbausset selv dem, der nærede de bedste Formodninger om den belgiske Jordbunds Frugtbarhed og dens Beboeres gode og kyndige Greb paa Agerdyrkningen.

Her er ikke Diebliffet til at opholde os ved Skildringen af det herlige Billede, som i flere Dage har været udfoldet for en utallig Skare af Besøgendes overraskede, henrykte Blikke. En Burdering af Udstillingen vil snart blive offentliggjort. Forsamlingen idag har især til Hensigt at belønne dem, som særdeles have udmærket sig ved denne fredelige og maleriske Veddefamp, hvor 1700 Udstillere have sat hverandre

Stævne for at deeltage i et Antal af 3800 udlovede Priser.

Dette Resultat, mine Herrer, viser et stort Frem-
skridt i vore Landbo-Sæder og Stikke. Dersom man
gaaer tilbage til de Aarsager, som forhale Agerdyr-
ningens Fuldkommengjørelse, finder man dem i det
affondrede Liv og — om jeg saa maa sige — den
Mistillids-Aand, hvori vore Markers slittige Beboere
indeslutte sig. Først har man maattet søge at over-
vinde dette Onde, og det er lykkedes, rundt om i Lan-
det at aabne Foreninger, hvor Agerdyrterne kunne
gaae hen og hente Oplysning og meddele Andre de-
res egne Ideer saavel som Frugterne af deres Erfaring.

Dette har været Formaalet for de provindsielle
Agerdyrningselskabs Indstiftelse: at afgive indbyr-
des Læreanstalter, hvor de erhvervede Kundskaber gjæn-
sidiigt meddeles, Laboratorier, hvor Gransknings Frugt
og de nye Metoder skulde nærmere prøves. Det er
isærdeleshed dem at Nationaludstillingen skulde sin
Glands og store Betydning.

For ikke længe siden, kan man sige, vare i vore
Landsby-Menigheder de Kræfter neppe kjendte som
Foreningsaanden formaaer at byde over. Der gaves
vel nogle private Samsund, — og taffet være deres
Bestræbelser! — men adspredte paa forskellige Punk-
ter af Landet, uden almeen Forbindelse og et fælleds
Maal, iffun virkende for deres specielle Formaal og
indenfor en meget indskrænket Kreds. Nu er denne
Tingenes Tilstand heel forandret. Paa Regjeringens
Indbydelse til at forene sig og at constituere sig som

Agerdyrkningsseksaber, ere vore Landmænd overalt beredvilligen imødefomne dens Opdraab, og vort Land har seet fremstaae i alle Egne en talrig Mængde af Foreninger, alle gennemtrængte af deres Formaaels Vigtighed, alle besjælede af det Ønske at gjøre Gavn, selv da om ikke alle skulde endnu besidde de nødvendige Indsigter og Hjælpemidler til at sætte noget Godt i Værk.

Localudstillinger, undertiden meget glimrende, altid nyttige, ere foranstaltede i næsten alle vore Provindser. Præmie-Uddelinger ere bragte istand, hiit for Huusdyr og Agerdyrknings-Seksaber, her for den bedst udførte Pløining; fremdeles for det bedst ordnede Agerbrug, de bedst bestyrede Avlsgaarde. Fra alle Kanter syntes man ved locale Brydninger at forbedre sig paa den store Kamp, som skulde gaae for sig i Brüssel, ved September-Festerne, imellem Producter fra Landets samtlige Egne.

Derfra, mine Herrer, skriver sig denne Udstillings heldige Udfald, som vil efterlade uudslættelige Spor i vore Agerdyrknings-Arbøger. Vistnok er det just ikke Nationers Sag at hylde Besejdede; og det er ikke os, som ville opmuntre Belgien til at stue sig selv og staae sig til Ro i egen Beundring, som om intet manglede det at foretage for at vore i Vre eller i Lykke. Men hvorfor skulle vi idag undvige den Hyldest, som de talrige Fremmede, der bivaane disse Dages Fester, eenstemmig have ydet os? Hvorledes forblive ligegyldige ved de Følelser af levende Sympathie, af Hoiagtelse, bevidnede et Folk, svagt i Antal,

men stærkt ved sine frie Institutioner og ved sit uovervindelige Sammenhold, og som, imedens alt omkring det kun frembød Forvirring og Uveir, var i Begreb med at øse fornyede Kræfter af de Velstandskilder, som det besidder i sin egen Jordbund og at opfriske den ældgamle Navnfundighed, som dets Overlegenhed i den første iblandt Næringsveie har forskaffet det.

Arbeidere ved Landvæsenet, af enhver Rang og af alle Classer! Vedbliver modigt at stræbe efter at vinde forstandige og sande Fremstridt. Giver alle Andre Exempel paa Stadighed i Arbeide, paa Maadehold i Duffer. Jøvrigt er Jorden ikke utafnemmelig. Sveddraaberne, som vande den, frugtbargjør den, og den Omhu man yder den, gjengjelder den hundredefold i Producter og Nydelse af alle Slags.

Hvad er i Sammenligning med disse et bestedent og bestæftiget Livs Nydelse, Dræsløshedens eensformige Fornøielse? Hvad vilde selv disse Belønninger og Udmærkelsestegn være, som I nu skulle modtage, dersom de kun skulle bringe Eder en forfængelig Tilfredsstillelse af Eders Egenkjærlighed? Nei, saadan er ikke deres Character, saadan er ikke deres Bestemmelse. I skulle modtage dem som en alvorstfuld Erindring om Eders Arbeider, som en Paaskjønnelse, der ansporer Eder til nye Anstrængelser; det er saaledes at alle Hæderstegn, hvilken Klasse de end tilhøre, faae et lige Værd i vore Dine.

I det afvigte Aar have Arbeiderne i de industrielle
Ny Række. 13 B. 2 S.

Fag modtaget af Kongens Hænder det Hæderstegn, som skal bære Vidne om deres Duelighed og rettskafne Bandel. I Aar er Touren kommen til Eder, hvis Arbejder vedkomme det landlige Erhverv. Kongen, som omfatter alle rettskafne og arbeidsomme Borgere med lige Omhu, elsker isærdeleshed Agerdyrkningen og finder Behag i at fremme den. Naar I ret strax skulle nyde den Gæde at blive fremstillede for Hans Majestæt, ville I lettelig see, og I ville fortælle det til Eders Familiefreds i Hjemmet, at I have nærmet Eder en Beskytter og Ven.

Mine Herrer Medlemmer af Bestyrelses-Commissionen saavel som af Bedømmelsescomiteen, tillader mig at takke Dem, i Regjeringens Navn, for den virksomme og kyndige Bistand, som De have ydet den. Udførelsens fuldkommen heldige Udfald belønner Dem for Deres Anstrængelser, ligesom den godtgjør de gode Resultater af Deres Bestræbelser. De ville uden tvivl forene Dem med mig for i Særdeleshed at takke Hr. Præsidenten for Bestyrelses-Commissionen, og for at yde en offentlig Hyldest for den udholdende Virksomhed, udviist af Functionairerne og Indenrigsdepartementets Embedsmænd, hvis Iver er bleven sat paa Prøve i Løbet af en Maaned, Dag som Nat, uden Hvile og uden nogensinde at trættes."

Den almindelige Agerdyrknings-Forsamling i Frankrig.

I et officielt Aftstykke, offentliggjort forinden Forsamlingens Afholdelse, har den franske Republiks Præs-

sidents Commissair udtalt sig saaledes over Algerdyrkningsens Tilstand:

„Algerdyrkningsen, denne Kilde til alle Rigdomme, har nydt alle de Opmuntringer, som det var mueligt at yde den i saa kort Tid.

Siden sidstafvigte 20de December, ere en og tyve Landbrugs-Skoler blevne oprettede, og danne med de fem og tyve, som allerede tidligere bestode, det første Skridt til Istandbringelse af Underviisning i Algerdyrkning. Endnu flere ville blive oprettede.

Regjeringen har overtaget Avlsgaardene ved Versailles, med den Bestemmelse, derpaa at grundlægge et nationalt Algerdyrknings-Institut.

Et Hundrede og to og tyve Algerdyrknings-Selskaber og flere end trehundrede provindsielle Foreninger have faaet Andeel i de offentlige Pengemidler, som ere voterede til Algerdyrkningsens Fremhjælp.

Ifølge en Resolution af 23de April 1849 sammentraadte en Commission af sagkyndige Mænd, for at overveie Spørgsmaalet om Algerdyrknings-Colonierne. Regjeringens Ønske var, at finde det kraftigste Middel til at komme de arbejdende Klasser til Hjælp, ved at faae de oversflødige Arbeidere i Stæderne til at drage ud paa Landet for der at søge Bestæftigelse, og, efter andre Landes Exempel, fra hvilke Efterretninger vare blevne tilveiebragte, at anvende dem i Fattigvæsenets Interesse ved raae Jorders Opdyrkning.

De offentlige Stutteriers Indretning har undergaaet en betydelig Forandring, som Følge af Resolu-

tionen af 11te Decemocr 1848. Hesteavlens er i Opkomst, og de dertil sigtende Foranstaltninger, som midlertidigt truedes med at afbrydes, gaae nu deres ordentlige Gang. Den gode Anvendelse af 500,000 Francs, som var indrømmet Remontevæsenet, har ikke været uden gavnlig Indflydelse paa dette heldige Resultat: aldrig har Cavalleriet været saa rigelig forsynet med gode Heste, som i det afvigte Aar.

Mere end nogensinde erkjende Videnskabsmænd og andre Fædrelandsvenner, som tage Deel i denne store Forsamling, at Algerdyrkningens Udvikling og Fremblomstren tilbyde de bedste Garantier imod de indre Gjæringer og Partikampe og især mod de uheldbringende communistiske og socialistiske Ideer, som true med at forstyrre Frankrig.

I den sidst afholdte Forsamling har Discussionen især dreiet sig om Nødvendigheden af at formindske Udvandringen fra Landet ind til Byerne, hvilket ikke kan opnaaes uden ved at gjøre Algerdyrkningen yndet af Landbefolkningen, i Særdeleshed ved en Opdragelse og en Underviisning bedre svarende til dens Lær.

Ifølge Hr. Dumas, Professor i Chemie ved Videnskabernes Akademie, er Smagen for Naturvidenskabernes ikke tilstrækkeligen udbredt i Frankrig; deraf kommer for en stor Deel den Eigegyldighed og Sorgløshed, som de unge Mennesker i Byerne vise for Algerdyrkningen. I Læreanstalterne er Elevernes Aand altfor meget henvendt til Videnskabernes speculative Side, og ikke noksom til det praktiske Studium fra et

almeennyttigt Formaals Standpunkt. Det vilde være en let Sag, ved en Methode modsat den, der nu anvendes paa Læreanstalterne, at lede de unge Mennesker til at dyrke de Fag, der vedrøre Agerdyrkningen.

I England, siger Hr. Dumas, trænger Agerdyrknings-Underviisningen overalt igjennem. I alle Faculteter, ved alle Læreanstalter gives der Lærestole for Agerdyrkningen. Man finder saadanne i Skolerne for Lovkyndighed, for Lægekunst, og for den høiere Uddannelse; og de unge Mennesker, som ikke ere heldige i Fagstudiet, hellige sig til Agerdyrkningen og erhverve reelle Kundskaber deri. Det er i Sandhed en Sikkerhedsventil for alle disse unge Mænd, som ere beskæftede af det Ønske, at beskæftige sig med noget Nyttigt. Nogle finde der deres Lykke og Anerkjendelse; Andre bryde sig en Bane efter deres Tilboielighed og yde Samfundet Tjenester.

Jeg vilde ønske at der i Frankrig overalt hvor der findes en videnskabelig Læreanstalt, var dermed forenet en Lærestol for Agerdyrkningen eller Landoekonomien, hvad man nu vilde kalde det. Jeg er overbevist om, at i faa Aar vilde de unge Menneskers Mænd vende sig imod denne Side af Videnskaberne og her finde en heldbringende Næring.

Hr Dréolle ønsker at man, iblandt Tallet af de elementaire Skrifter over Ager- og Have dyrkning samt Skovbrug, hvilke Forsamlingen foreslaaer at give de høiere og lavere Skolers Elever i Hænderne, vilde optage historiske Bæfter over Agerdyrkningen. Dersom de vare fortroligere med de berømte Mænds Historie,

der have hædret vort Land og Menneſſehebeden, vilde de ſee, at det ſørſte Antal iblandt dem opoffrede ſig for Agerdyrkningen.

Hr. Moll meddeler Exempler hentede fra Normal-Skolen for Elementair-Lærere i Poitier, hvor de unge Elever hver Uge føres ud til Avlsbrug i Byens Omegn. Man kunde ligeledes lade dem reiſe, for at gjøres beſjendte med de forſkjellige Fremgangsmaader, ſom anvendes paa andre Steder.

Flere andre ſagkyndige Mænd have udtalt ſig i ſamme Retning idet de ſtemme overeens i, at man paa hvilkenſomhelſt Maade bør ſøge betimeligt at gjøre Agerdyrkningen elſket af Børnene i de høiere og lavere Skoler."

Forsamlingen har forenet ſig om følgende Wiſer:

At et Beſtyrelſes-Raad maa blive oprettet, ved Siden af det nationale Inſtitut i Versailles; at dette Raad maa blive ſammensat af Medlemmer, valgte af eſternævnte Inſtitutioner og ud af deres Midte: 1) Statsraadet; 2) det almindelige Agerdyrknings-Raad; 3) Vidensſkabernes Academi; 4) det nationale Agerdyrknings-Selfſkab; 5) Selfſkabet for Læge- og Veterinairvidenſkaben; og 6) af Samfundet til Opmuntring for den nationale Induſtri;

At den praktiſke Agerdyrknings-Underviisning maa blive indrettet efter Elevernes (forældreløſe Børns, Hitebørns og unge Forbryderes) Fattetevne;

At Underviisningen i Elementairſkolerne maae blive meddeelt i en landøkonomiſt Retning, og at

til den Ende et lidet Stykke Jord maa blive indrømmet til Elevernes Afbenyttelse;

At Underviisning i Naturvidenskaberne i Middel-Skolerne ligeledes maa iværksættes i en landoeconomist Retning;

At der ved enhver videnskabelig Læreanstalt i Frankrig maa blive oprettet en Lærestol for Landoeconomien;

At man paa Underviisningens samtlige Trin giver Eleverne i Hænde elementaire Skrifter over Agerdyrking, Træcultur og andre Fag, som vedrøre Landoeconomien;

At anseelige Priisbelønninger tilstaaes for Udarbeidelsen og Oversættelsen af deslige Skrifter, og at Regjeringen lader disse Bøger udbrede rundt om paa Landet, enten ved at bortskjenke dem, eller ved at overlade dem imod nedsat Betaling;

At Underviisningen i Agerdyrking maa blive optaget i Programmet over Læregjenstandene ved de større og mindre Seminarier;

At der i Frankrig maa blive oprettet en Friskole for den elementaire Underviisning i Træculturen.

Tilbageblik paa Belgien.

Vi maae erkjende, at den belgiske Regjering har i de sildigere Aar virket meget til de landlige Erhvervsgrenes Opkomst. Det er en af det nuværende Ministeriums Fortjenester, som vi dog ikke ville videre berømme, idet vi foretrække at minde om dets Handlinger. Intet er mere afgjørende end Kjendsgjerninger.

Iblandt disse ville vi sætte i første Række Indenrigs-Ministerens personlige Deeltagelse i de forskjellige provindsielle Udstillinger, som have afløst hverandre i næsten alle Landets Egne. Ved at indfinde sig paa de enkelte Udstillingssteder, og paa en Maade tagende personlig Deel i den for Agerdyrkerne aabnede Concurrence, viser Indenrigsministeren en smuk Begeistring for Sagen. Hvad den jordbrugende Befolkning fremfor Alt attraaer, det er, at man skjænker den nogen Opmærksomhed, og at Statsmagten vaager over Haandhævelsen af dens Rettigheder, søger at fremme dens Interesser, navnlig ved at virke til, at dens Hjælpesilder komme til at flyde rigeligere.

Tolv af Leopolds-Ordenens Decorationer ere blevne uddeelte i Anledning af Udstillingen i Flandern. Det var den Andeel, som Agerdyrkningen erholdt i disse nationale Belønninger. Det Hæderstegn, som særlig er indstiftet ved kongelig Resolution af 7de Nov. 1847 for den arbejdende Klasse paa Landet, blev ved samme Leilighed forundt to Bønderkoner og ser og tredive Tjenestefolk.

Allerede ere to udmærket dygtige Agronomer, begge Functionairer i Provindsens Landbosforening og som desuden paa andre Maader udfolde en almeennyttig Virksomhed i Landoekonomiens Tjeneste, blevne udnævnte til Riddere af Leopolds-Ordenen, i Anledning af Udstillingen i Namur.

Til de flere fra Regjeringens Side i den nyeste Tid trufne Foranstaltninger til Bedste for Agerdyrkningen og for de fremadstræbende Jordbrugere, bør

vi endnu nævne Oprettelsen af et landøkonomist Bibliothek.

Landøkonomist Underviisning.

Aarhundreder have maattet søie sig til Aarhundreder, for at det Tidsrum endelig kunde nærme sig, da vi see en Begyndelse gjort med at faae en Underviisning i Landøkonomien bragt i Stand, selv i de Stater, hvor Agerdyrkningen udgjør den væsentligste Næringsvei.

Man vil indvende os, at Oldtiden gjør sig en Ære af at have frembragt Forfattere og Digtere, som have helliget sig til Forskninger sigtende til Agerdyrkningens Tary og Berømmelse; man vil nævne os, hos Grækerne Hesiodes, som man troer var en Samtidig af Homer, som man endog paastaar at have gaaet forud for Forfatteren af Iliaden og hvis Digt betitlet „Arbejderne og Dagene“ er et af Agronomiens ældste Mindesmærker.

Vi ville her indskrænke os til at svare, at ved Underviisningen forstaae vi den mundtlige Veiledning meddeelt i ordnet Følgerække af indsigtsfulde Lærere, og efter et Program, baade til Lærernes og Elevernes Efterretning, saaledes som i vore Skoler, paa vore Seminarier og Universiteter.

Nu vel, i denne Henseende har Fortiden ikke overantvordet os noget, som har kunnet vejlede os ved Ordningen af den landøkonomist Underviisning; og vi see at denne Lacune i den offentlige og private Underviisning er blevet paapeget af en af de berøm-

teste Agronomer i det romerske Keiserdomme, Columella, hvis Virksomhed falder i det første Aarhundrede af den christelige Tidsregning.

Det er snart atten hundrede Aar siden, at Columella beklagede sig over, at Romerne havde Skoler for Betslenhed, for Geometrien, for Musiken, for Kogekunsten, for Haarstærere, medens Agerdyrkningskunsten hverken havde Lærere til at udbrede den, eller Elever til at tilegne sig den. Og dog var Agerdyrknningen allerede dengang en Videnskab.

Hvad Rom ikke besad paa Cato's, Varro's og Columellas Tid, eller Grækenland paa Hesiodes's og Aristoteles's Tid, ville vi ligesaa lidet finde under det romerske Keiserdømmes Forsald, eller i Middelalderen eller i den nyere saakaldte Gjenføðelses Tidsalder. Videnskaben aabenbarede sig kun i den Praxis, der udfolgede sig paa Markerne; den var endog bragt til et mærkeligt Trin af Fuldkommenhed hos flere ældre og nyere Folkeslag; den eksisterede ogsaa i Bøger, som Deel af andre Væregjenstande; men der manglede Lærere for at meddele og udbrede den.

En gammel fransk Minister, Senator under Napoleons Keiserdomme, François de Neufchâteau, hvis Navn altid vil være Agerdyrkningsens Benner kjært, forsikrer at i Europa blev den første Værestol for Landøkonomien oprettet i Dijon, i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede. Uden Tvivl vare Henrik den Fjerde og Gully, som i Agerdyrknningen og Fædriften erkjendte Statens to vigtigste Næringskilder, tilligemed den agtværdige Olivier de Serres's Skrifter,

ikke uden Indflydelse paa denne Lærestols Grundlægning.

Den blev oprettet ved Gymnasiet Godran i Dijon, af en Præsident i Parlamentet i Bourgogne. Jesuitterne, som ledede denne Læreanstalt, søiede sig efter Stifterens Hensigter, saalænge han levede; men ved hans Død blev den landoekonomiske Lærestol ombyttet med en theologist.

Da Colbert kom til Roret bleve Sullys Grundsatninger i Underviisningen saavel som i Politiken og det Administrative fortrængte. Det er en Kjendsgjerning, at i det syttende Aarhundrede og en stor Deel af det attende, træffe vi ikke i Frankrig paa Spor af nogen Underviisning i Agerdyrkning.

Til Gjengjæld frembyde Sverrig, Sachsen, Danmark, Tydskland, Preussen, Italien, Hannover os efterhaanden nogle Forsøg. I Begyndelsen af det attende Aarhundrede fandtes ved et svenskt Universitet en landoekonomisk Lærestol; og paa de svenske Seminarier for vordende Geistlige blev Agerdyrkningsfaget optaget iblandt Læregjenstandene for at Eleverne, naar de senere bleve befordrede til Kald, kunde udbrede nogen Kundskab derom iblandt den Almue, som var betroet til deres Omsorg.

I Hertugdømmet Sachsen-Weimar bleve de græske og latinske Autores i Landoekonomie, belyste af Noter og Forklaringer, fra 1730 indlemmede i Gymnasiernes Program ifølge Hertug Ernst August's Befaling.

I 1737 blev et Agerdyrknings-Selskab indstiftet i London og paa dets Foranledning fremstode de land-

oekonomiske Lærestole, og de Monster-Avlsbrug, som ikke længe efter kom i Stand i England og Skotland.

Kongen af Preussen forsynede Universitetet i Halle med en landoekonomisk Lærestol. I Hannover og i Sachsen blev Landoekonomien optaget iblandt Underviisningsgjenstandene ved de lavere Skoler; den praktiske Agerdyrknings-Skole aabnedes i Keisersluter i Pfalz.

Keiserinde Marie Theresia betroede til Beccaria en Lærestol i Statsøkonomie i Byen Mailand. Landoekonomien indtog en betydelig Plads i denne berømte Mands Underviisning, hvad der maa have bidraget til den Foranstaltning, som blev truffet af Marie Theresia, idet hun oprettede Forberedelses-Skoler, hvori Almuelærerne modtog nogen Kundskab om Agerdyrkningsfaget. I flere italienske Byer have fra den Tid af efter Mailands Exempel landoekonomiske Forelæsninger været i Gang.

Franrig var langt tilbage. Imidlertid udbredte Buffons og Jean Jacques Rousseau's veltalende Skrifter en livligere Sands for og en tiltagende Beundring af Naturens Skønheder. Encyclopædiens Udgivelse bidrog endmere til at fremme og ordne Smagen for Videnskaberne. Doctor Duesnay, Deconomisternes Fører, holdt sig til Sullys Doctriner, som i hans Dine befæstedes ved Englands Exempel. Alle Spørgsmaal om Reformer, Forbedringer, Fremskridt vare blevne mere paaatrængende under den opirrede Stemning, hvorfra Revolutionen i 1789 skulde udgaae. Agerdyrkningen og den landlige Befolknings

Skjæbne kunde ikke blive uændsele. Marquien af Mirabeau, Faderen til den store Taler, skrev tilligemed Doctor Quesnay et Værk betitlet: Philosophie over Landbrug, eller almindelig Agerdyrknings-Deconomie. Diebliffet var kommet til at gienoprette den Lærestol, som forud havde eksisteret ved Gymnasiet Godran i Dijon.

En Skole for Have- og Træcultur blev oprettet i 1763, nær ved Melun, i Rochette, af Moreau, Overinspecteur for Hittébørn. Dtte Aar sildigere, i 1771, aabnede Sarcy de Suttières i Nærheden af Compiègne en praktisk Agerdyrknings-skole.

Selv Geistligheden skyndte sig at følge det af Philosopherne og Deconomisterne givne Exempel. Iblandt andre Prælater nævner man en Biskop af Angoulême, som i de ham underlagte Gymnasier foreskrev Studiet af Oldtidens Agronomer, medens Lærere i Physiken veiledede i almindelige Agerdyrknings-Begreber, og medens der ved flere Seminarier holdtes Semestre i Landoekonomi foruden at kortsattede Skrifter over Agerdyrkning udbredtes i Børneskolerne.

Ludvig den Sættende, hvis ædelmodige Hjerte tilintetgjorde de sildste Spor af Indretningerne fra Feudalvæsenet, beskæftigede sig ogsaa med den landoekonomiske Underviisning, som endelig blev indviæt, paa en for Frankrig værdig Maade, ved Veterinærskolen i Alfort, som endnu kan være stolt af, at nogle af de første Cursus over Landoekonomie ere afholdte paa samme af Broussonnet og Daubenton.

Midt under sin stormende Tilværelse, forsømte

Conventet iffe den landøkonomiske Underviisnings
 Lær. Repræsentanten Gregoire, tilforn Biskop i
 Blois, fik det Decret bragt istand, i Folge hvilket for-
 skjellige Staten tilhørende Eiendomme skulde benyttes
 til experimentale Agerdyrkningskoler. I 1793 bleve
 Lærestole for Landøkonomien og den praktiske Ager-
 dyrkning oprettede i Paris i den botaniske Have, hvor
 den berømte Redouté var ansat som Blomstermaler.
 Endelig befalede Conventet det franske Institut hvert
 Aar at lade tyve oplyste Agronomer foretage Reiser i
 det Viemed at samle Efterretninger om de bedste
 Dyrkningsmaader.

Under Directoriet reorganiserede François de
 Neufchateau Central-Agerdyrknings-Selskabet, hvis virk-
 somme Indflydelse har fra Paris viist sig i Rigets
 forskjellige Egne og selv i fremmede Lande; denne
 Statsmand, som lidenskabeligt elskede Agerdyrkingen,
 foreslog endog, at den burde optages som Lærefag i
 alle offentlige Underviisnings-Anstalter; han vilde at
 der burde være en landøkonomisk Læreanstalt ved et-
 hvert Videnskabs-Academie og at der burde oprettes
 tre høiere Agerdyrknings-Instituter, omgivne af talrige
 Mønstre-Avlsbrug. Ved hans Omsorg foranstaltedes
 landlige Fester og Veddepløininger ved store Folke-
 høitideligheder.

Under Consulatet og Keiserdømmet var man be-
 skæftiget med andre Ting. Imidlertid interesserede
 Napoleon sig oprigtigt for Agerdyrkningens Fremmskridt;
 han elskede den landlige Befolkning, der forsynede
 ham, som det behagede ham at gjentage, med hans

bedste, hans haardsføreste Soldater. Der, sagde han, er Frankrigs Styrke, der findes Fædrelandskjærlighed, Hengivenhed for Familien, det huuslige Livs Dyder, den religiøse Tro, de rene Sæder.

Denne store Mand havde fattet den Plan, ved ethvert større Pastoral-Seminarium at faae et Agerdyknings- og et medicinff Cursus bragt i Stand, saa at Landsbypræsten kunde paa eengang lede sine Sognebørns Sjæl og Hjerte, drage Omsorg for deres Sundhed og vejlede dem i deres landlige Arbejder. Det var en heldig Tanke, som uden tvivl ikke vil blive opgivet. Det er Geistlighedens Sag at holde den i Være som en efterladt Arv fra den Mand, som atter aabnede Kirkerne og gjenoprettede Gudsdyrkelsen med dens Ceremonier!

Endelig fremstod i Frankrig en Mand, som fremkaldte en Revolution i den landøkonomiske Underviisning; denne Mand, hvem alle Agerdyknings Bønder yde deres Agtelse, er Mathieu de Dombasle.

I 1822 stiftede Mathieu de Dombasle en Actieforening, med en Capital af 45,000 Francs og i den Hensigt at forpagte paa en længere Tid Domaines-Eiendommen Noville i Departementet de la Meurthe, i Canton Haroué, i Nærheden af Nancy; han indrettede der et Experimentalbrug. Actionairerne, med Hertugen af Angoulême i Spidsen, modtog et aarligt Udbytte af 5 Procent, og efter det femte Aar skulde Indskuddenes Tilbagebetaling begynde med en Tiende-deel af deres Beløb. Under Titel af „Novilles Agerdyknings-Annaler,“ offentliggjorde Mathieu de Dombasle

en Udsigt over sine Arbeider, sine Erfaringer og de erholdte Resultater. Den 24de Septbr. 1824 blev Foretagendets heldige Fremgang anerkjendt i en Beretning afgiven til en Forsamling af Actionairerne ved General Drouot.

Selve Novilles Held paalagde Stifteren af og Actionairerne i denne Mønstergaard nye Pligter, i hvis Følge der i Forening med denne fremskød et Institut, hvor theoretisk og praktisk Underviisning meddeelede, hvorhos et velordnet Program over Lærefagene udarbejdedes, til Ledetraad for Eleverne, bestemte til at vorde dygtige Avlsbestyrere. Mathieu de Dombasle var Sjelen i Noville; thi han lod sig ikke nøie med at skrive over den Videnskab, hvilken han havde helliget sine rige Evner; han udøvede den og lod den udøve om sig af Elever, som værdigen have svaret til en saadan Lærers Bestræbelser. Han vidste at for Agerdyrkningen er Bøgenes døde Bogstav ikke nok, at man maa skride til Gjærning, og tumle sig med Jorden, denne levende Bog, som Gud har aabnet for Mennesket.

Som Magon hos Carthagenienferne, som Varro hos Rømerne, som Sinclair og Low i Storbrittanien, saaledes har Mathieu de Dombasle gjort sig fortjent af landoekonomisk Kundskabs Udbredelse. Idet han valgte til Sæde for sit Institut Landsbyen Noville, som ligger i en Egn, der ikke regnes iblandt de gunstigste i Frankrig i Henseende til Klima, Jordbund og Productionsevne, har han bevist hvad Udholdenhed og Kundskab forenede kunne udrette. Carl den 10de

belønne ham ved at udnævne ham til Officier af Æreslegionen.

Da Mathieu de Dombasle i 1843 forlod Roville, hvis Forpagtning var udløben, traf han sig tilbage til Nancy, hvor han udgav et Bærf over forskjellige af hans Indlings-Studier. Det Agerdyrknings-Selskab, som har sit Hovedsæde i denne Stad, hædrede ham kort derefter med Titlen af dets Æres-Præsident. Det franske Institut talte ham allerede iblandt sine corresponderende Medlemmer.

Døden overraskede ham i hans 66de Aar, den 27de Decbr. 1848, den samme Dag da Deputeretkammeret aabnede den Session, i hvilken de 75 Deputerede, der dannede Kammerets Agerdyrkningsraad, havde besluttet at andrage hos Regjeringen og Nationalforsamlingen paa en aarlig Pension af 15,000 Francs og Pairsværdigheden for Stifteren af Roville.

Iøvrigt vedbliver Mathieu de Dombasles gavnlige Virken ogsaa efter hans Død at bære gode Frugter: ved Udgivelsen af Rovilles Agerdyrknings-Annaler og ved de talrige Elever, som denne berømte Agronom har dannet.

I 1827 oprettedes i Grignon (Seine- og Oise-Departementet) et Agerdyrknings-Institut, hvortil Kong Carl den 10de lod kjøbe en Landeiendom i Arrondissementet Versailles. Flere af de derfra udgaaede Elever have opnaaet hæderlige Stillinger baade i Ind- og Udlandet. Saaledes blev en af dem Forstander

for et Algerdyrknings-Institut i Piemont; og en anden blev kaldet til Tyrkiet for at bestyre de Reschid-Pascha, en af den ottomaniske Ports fornemste Statsmænd, tilhørende Godser nær ved Constantinopel.

Instituttet i Grignon er en af de vigtigste Læreanstalter af denne Art i Europa, paa hvilken, formeddelt dens heldige Fremgang, fremmede Staters Opmærksomhed er bleven henvendt; den belgiske Regjering har sendt flere Landvæsenselever derhen, og hvis Lykke der er grundlagt. Den belgiske Regjering har ogsaa sendt Landvæsenselever til Grand-Jouan, og disse have værdigen svaret til denne Begunstigelse.

Vi ville med et Overblik betragte den landøkonomiske Underviisnings nærværende Stilling i Frankrig, et Land, i hvilket man maa erkjende Indflydelsen af store ordnende og ledende Kræfter, isærdeleshed paa Videnskabens og Kunstens Gebeet. Ad otte forskellige Veie bidrages der i Frankrig til Udbredelse af landøkonomiske Kundskabers Velgjerninger.

1. De videnskabelige Forelæsninger, som holdes i Paris i Conservatoriet for Kunstnerne og Haandværkerne, ved de Herrer Moll og Boussingault. Hr. Moll læser over: Jordernes Opdyrkning og Udtørring, over Algerdyrkningsredskaber, Engvanding- og Inddigningsvæsenet samt de landlige Bygninger og Dvægeopdræt.

Hr. Moll er formeddelt sine Fortjenester som Forfatter, som offentlig Lærer og videnskabelig Agronom, sit Hverv som Docent i disse Fag fuldkommen voren.

Hr. Bousfinggaull behandler Jordbundens forskjellige Naturbestaaffenhed, dens Bequemhed for Agerdyrkning, Jordernes Behandling, Planternes Dyrkning, Markernes Inddeling, de forskjellige Brugsmaader og de oekonomiske Spørgsmaal, som knytte sig dertil.

Ogsaa han er navnkundig som Forfatter, som offentlig Lærer og som Videnskabsmand, og hans velfortjente Berømmelse fritager os for at gaae nærmere ind paa hans Underviisnings Værd.

I den botaniske Have i Paris er der en Lærestol for Plante-Physiologie og dens Anvendelse paa Dyrkningen, oprettet i 1793 af den berømte Thouin; den er nu værdigen besat af Hr. Decaisne, Medlem af det franske Institut. Hr. Geoffroi Saint-Hilaire har i 1848 sammesteds aabnet et Cursus over Dyrenes Climativering og deres Afbenyttelse i den landlige Oekonomie.

I Luxemburgs Have holder Hr. Hardy, Overgartner, hvert Foraar for talrige Tilhørere offentlige Foredrag over Træers Beskæring og Pødning.

Hr. Michel Chevalier, som i Collège de France læser over den politiske Oekonomie, har havt den lykkelige Idee, fra 1843 at hellige Landoekonomien og Jordeiendommenes Creditvæsen en Deel af sine Foredrag.

Til alle disse Forelæsninger indrømmes fri Adgang; Franskmænd og Fremmede kunne høre dem.

Med Veterinærskolen i Alfort foredrager Hr. Magne Landoekonomien.

2. De landøkonomiske Instituter: Grignon, Grand-Jouan, la Saulsaie, etc.

3. Elementair-Underviisning i Jordbruget gives paa adskillige af Regjeringen dertil udsøgte og af Samme understøttede Smaagaarde; deres Antal var fem og tyve i afvigte Aar; men der eksistere andre lignende mindre Landbrugsskoler i fuld Virksomhed.

4. De offentlige landøkonomiske Lærestole, som findes i Rouen, i Besançon, (hvor Hr. Bonnet er Docent, og desuden holder offentlige Foredrag paa forskjellige Steder ude paa Landet i Departementet Doubs); i Quimper, i Bordeaux, i Rodez, i Toulouse, i Compiègne, i Nantes. Til de Lærecursus, som holdes i de her nævnte Byer, er Afgangen fri.

5. Den Underviisning i Agerdyrkningssaget, der meddeles i de elementaire Normalsskoler, navnlig i den i Versailles; der virker man endog for Fremtiden idet Underviisningen levendegjøres ved Hjælp af selve Agerbruget.

6. De Lærestole, der ere oprettede ved nogle større Seminarier: i Rodez, i Saint-Flour; ved dette sidste Seminarium er det Forstanderen, Hr. Abbed Fabre, som foredrager Agerdyrkningssagen.

7. Agerdyrknings-Colonierne i Mettray, i Petit-Bourg; de med Avlsbrug forbundne Tvangsarbejdsanstalter i Clairvaux, i Fontevault, i Guillon, i Poos, i Marseille, i Petit-Duevilly.

8. Agerdyrknings-Colonien i Ostwald.

Hvad der saaledes i den omhandlede Retning findes i Frankrig vil snart blive fuldstændiggjort, blandt andet

ved Istandbringelse af det agronomiske National-Institut i Versailles, som vil blive for Algerdyrknings-Videnskaberne hvad den polytechniske Skole, denne beundringsværdige Læreanstalt, hvis Lige neppe findes andetsteds, er for Bro- og Veibygningsvæsenet, m. v.

Vi ville til Slutning nævne Forstinstitutet i Nancy.

Iblandt Algerdyrknings-Institutterne i Tydskland fortjener det i Hohenheim ved Stuttgart i Würtemberg at fremhæves. De Landvæsens-Elever, som den belgiske Regjering har sendt til Hohenheim, have hæderligen udmærket sig.

Gjennem sine værdige Repræsentanters Stemme, har den belgiske Nation svaret paa Indenrigsministerens Opfordring, idet han udtalte Nødvendigheden af at fordoble Jordproductionens Hjælpemidler og Kræfter, ved særlig at kalde tillive en Underviisning, der skulde være baade theoretisk og praktisk. Kamrene have aabnet Indenrigs-Departementet en Credit paa een Million Francs for at ophjælpe Algerdyrknningen, Industri- en og Kunsten, og Regjeringen har derefter kunnet lægge Haand paa Værket.

Som Følge heraf ere i de sildigere Aar adskillige landøkonomiske Læreanstalter bragte i Gang i Belgien. Saaledes en i Dudenbourg i Vestflandren. Prisen for Ophold og Underviisning ved denne er 200 Francs for de Elever, som have Gratistpladser, og 300 Francs for de betalende Elever. Femten hele Fripladser, som kunne deles i halve Fripladser, ere aabnede for de Elever, som ikke kunne udrede Betalingen, og som ved

deres Opførelse og Fremmskridt gjøre sig værdige til denne Begunstigelse. Fripladsernes Fordeling finder Sted hvert Aar ifølge Udsaldet af Afgangs- og af Hoved-Examenen. Saadanne Fripladser gives desuden ved flere andre belgiske Agerdyrknings-Instituter, og besættes af Regjeringen. Den sædvanlige Læretid er tre Aar.

Baron Mertens, som paa sin stjerne Eiendom Ostin ved Namur har indrettet en Agerdyrknings-skole for idetmindste 15 Elever, erholder af Regjeringen en aarlig Godtgørelse af 260 Francs for hver Elev. Vignende Honorar yder den til enkelte andre Mænd, som ligeledes virke paa samme Maade til den landøkonomiske Underviisnings Fremme.

Communalraadet i Berviers har med Regjeringens Bistand oprettet en Agerdyrknings-skole i Forbindelse med denne Byes Industri-skole.

Ifølge en af Indenrigsministeren sluttet Overeenskomst med Hr. Geers, har denne forpligtet sig til at optage i Pensionsanstalten i Dostacker (i Østflandern) nogle Bøndersønner, som der modtage Elementair-Underviisning i det praktiske Jordbrug. Hr. Kervyn, Provindsial-Inspecteur for den elementaire Underviisning, er af Regjeringen udnævnt til at føre Tilsyn med Agerdyrknings-Afdelingen i denne Pensionsanstalt. Betalingen for Ophold og Underviisning sammesteds er 300 Francs.

I Sommerhalvaaret 1849 — dette korte Tidsrum — ere i det mindste tolv landøkonomiske Læreanstalter fremstaaende i Belgien. Som det Anførte viser ere Regje-

ringens velgjørende Hensigter blevne understøttede af flere Communalbestyrelser saavel som af Godseiere eller Landmænd, der have bestræbt sig for at samvirke til dette ædle Viemed, nogle ved deres Landeiendomme, andre ved deres Indsigter, Alle med en opoffrende Deeltagelse, der er hævet over al Roes.

Literatur.

De landoekonomiske Forfattere dele sig i tre Hovedklasser eftersom de have modtaget deres Uddannelse i den physiologiske, i den kemiske eller i den økonomiske Skole; det gjælder om at bringe dem i Overeensstemmelse for at opnaae sande Fremstridt, der kunne føre til sikre Resultater. Fra dette Synspunkt har man anseet det gavnligt, at der gjøres Uddrag af de fortrinligste Landbo-Forfattere fra Oldtiden indtil vore Dage, for saavidt muligt iffun at faae fremhævet hvad der har sand praktisk Værd. Ifølge en Kongl. Befaling af 15 Septbr. 1848 skred man til at udarbejde en Række af Afhandlinger, der skulde offentliggøres under Regjeringens Auspicer.

Det overordnede Agerdyrkningsraad, i Forbindelse med en Committee af dygtige Mænd, med hvem Indenrigsministeren raadførte sig angaaende denne Gjenstand, har efter det strengeste Udvalg bestemt sig for en Række af tolv Bind, der fandtes bedst egnede til forløbs at udgives i Trykken. Nogle Afhandlinger, hørende til dette Værk, hvis Hovedtitel er „Landbo-Bibliothek“, ere alt udkomne, dels i det franske, dels i det flamske Sprog.

Foruden den Suite af Afhandlinger, der saaledes ere udgivne ved Regjeringens Foranstaltning, ere i de sildigere Aar flere andre baade større og mindre Skrifter, sigtende til Agerdyrkningens og Huusdyravlens Fremme, udfomne i Belgien. Saaledes bl. a. Dr. Desaiave's i 1841 udgivne omfattende Værk over Huusdyrene, hvilket har fundet megen Udbredelse i Belgien, og benyttet endog ved flere Agerdyrknings-Instituter i Frankrig; det er derhos blevet oversat paa Tydsk.

Hefteavl.

Fra den Tid af, da Belgiens Uafhængighed sikredes, i 1830, begyndte baade Regjeringen, flere Foreninger og enkelte Privatmænd at beskæftige sig med vore Hesteracers Forbedring. Men de Reformer og Fremstridt, som ere skeete i denne Retning, skrive sig især fra Decbr. 1840, da Regjeringen bestemte en Sum af 30,000 Francs aarlig til Fordeling imellem Provindserne, for at anvendes til Præmier til Eierne af de meest udmærkede indenlandske Hingste og af Hopper, som i første Generation nedstamme fra ædelt Blod, og som fremstilles tilligemed et Føl, der er faldet efter en af Statens Bestelere. Det nævnte Pengesoffer var vistnok ikke betydeligt, og dog har det frembragt meget store Resultater; neppe er man kommet til den anden Generation, førend de Hingste, som forringede Racen, ere blevne en Undtagelse.

Man henvender nu sin Omsorg til de ni Provindser; de have alle forfattet Reglementer, alle kapper ivrigt om at bringe Forbedringen til dens højeste

Trin; og da der handles om en Hesterace, som Landmanden kender, med hvilken han er fortrolig, anvender han hele sin Intelligents paa at eftertrage de Formaal, ved hvis Opnaaelse han er den, der først indhøster Fordelene.

Den belgiske Regjering har, med levende Omhu for Hesteracernes Forbedring, oprettet et Stutteri i Tervüren, i de Bygninger og Stalde, som høre til det kongelige Slot af dette Navn. Antallet af de Staten tilhørende Besselere er 61, som ere af engelsk Fuldblod, Tregvart- og Haldblod, de sidste af Bognracen.

Disse Hingste blive hvert Aar udsendte paa deres Stationer i Provindserne, hvor de benyttes til Bedækning uden Betaling i særdeles Undtagelsestilfælde, efter Indenrigsministerens Bestemmelse. Enhver Eier af en Hoppe, for hvilken er erhvervet skriftligt Beviis om at den egner sig til Følhoppe, har Ret til at sende den til Bedækning af en Stutterihingst.

Hesteveddeløbene, som fandt Sted i Brüssel, i Juli og Septbr., under Bestyrelse af en Commission, udnævnt ved en ministeriel Beslutning, vare opførte i Finantsbudgettet med et aarligt Tilskud, men som Kamrene have ophørt at bevilge. Alligevel vedblive disse festlige Veddeløb, takket være de ædelmodige Anstrængelser af Selskabet for Hesteavlens Forbedring. I 1849 have Brüssel, Gent, Mons, etc. havt meget glimrende og meget opmuntrende Veddeløb; og iblandt

Priserne vare nogle særlig udsatte til Opmuntring for Landboerne.

Hvad der har fortrinligt Krav paa at nævnes i en Agerdyrkningsaarbog, er det Selskab, der er oprettet i Tervüren til Hesteavlens Forbedring, og som der har bragt et aarligt Hestemarked i Gang, samt aabnet en Concurrence om udsatte Belønninger, og indrettet en Lodtrækning om Heste, saavelsom Travløb og Hurtigløb, de sidste forbundne med Spring over Barrierer og over en Grav.

Hvert Aar seer man en vorende Indflydelse af denne Institution, der er udgaaet fra nogle sande Agerdyrkningsvenner, iblandt andre den virksomme og oplyste Overstutmester Hr. N. Deby. Vore Jordbrugere ere særlig interesserede i den indenlandste Hesteraces Forbedring ved Krydsning. Ogsaa vi anbefale dertil sigtende Bestræbelser og hylde de Resultater, som ere vundne ved Selskabet i Tervüren, hvis Exempel er blevet efterlignet af flere Byer i Belgien. Det Gode udøver en lykkelig Indflydelse.

Med denne Leilighed ville vi noget nærmere omtale det Marked, som i Forbindelse med Beddeløb og Priisuddeling fandt Sted i Tervüren d. 31 Mai 1849.

Hestenes Antal var meget stort; de vare fra forskjellige Steder, og bleve solgte til meget gode Priser. Tre af Selskabets Medlemmer var det blevet overdraget at kjøbe 2 Heste til Lodtrækningen.

Idet denne Comité gjorde et ikke lidet Offer paa dette Indkjøb, optraadte den derhos overfor en anden

Kjøber, hvem dens Mening indgjød Tillid. Ved Præmiestuet over Hopper af enhver Race, ved hvilket flere engelske Stutteriehopper fremstilledes, blev Prisen vundet af en indfødt Stutterihoppe, falden efter en Hingst i det offentlige Stutteri og en Hoppe af Racen Franc de Bruges. Efter Præmiestuet fulgte Beddeløbene. Travløbet var meget interessant; 11 Concurrenter fremstillede sig, som i to Afdelinger tilbagelagde en Strækning af 900 Metres (1 Metre = c. $3\frac{1}{2}$ d. Fod); alle disse Heste, faldne efter den første Krydsning, bleve redne af deres egne Opdrættere, undtagen en enkelt Hest, som blev redet af en øvet Jockey. En Jordbruger fra Thielt vandt den første Priis; Grevinde Duval de Beaulieus Hest, omendstjændt redet af en duelig Jockey, fik kun den anden Priis. Vi holde paa dette Travløb, paa Grund af dets Bigtighed for Agerdyrkningen. Til Hurtigløbet med Spring over Forhindringer og en Grav, havde fire Concurrenter indstillet sig. En Hest fra Brüssel naaede først Maalet.

Flere Selskaber, saavelsom enkelte Mænd, der have Stutterier eller dog beslutte sig paa Hesteopdræt, have ligeledes bidraget til de mærkelige Forbedringer, der ere foretagne i nogle Aar blandt vore Hesteracer, Forbedringer, saa meget mere vigtige, som Englænderne henvende forøget Opmærksomhed paa vore forskellige Hesteracer, og ikke indskrænke sig til at købe vore svære flanderse Hopper, men bestandigt gjøre Indkjøb af Agerdyrknings-Producter i flere af vore Provindsler, hvorved de efterhaanden lære nøiere at

kjende alle de Gjenstande, som Belgien tilbyder de engelske Handlendes Speculationsaand.

I October 1846, da der samlede Materialier til Agerdyrknings-Statistikken, fandtes i Belgien 292,424 Heste af alle Slags, hvoraf 216,145 vare over 3 Aar gamle, og 76,279 yngre end 3 Aar; paa samme Tid talte man 9,785 Æsler og Muulæsler.

Ved den Undersøgelse, som foretoges i 1840 efter den daværende Indenrigsministers Ordre, beløb Antallet af Heste, for de ni belgiske Provindser, sig kun til 246,739. Efter den statistiske Centralcommissions Beregning fødes der over 25,000 Heste aarlig. Man kan saaledes, støttende sig paa en Beretning af 15de Septbr. 1848, til Indenrigsministeren fra de Herrer Duetelet og Heuschling, antage, at Hesteopdræt er nu tilbogs en af vore Jordbrugeres fornemste Rigdomsfilber, hvad der yderligere godtgjøres ved Udviklingen af vor Hesteudførsel og det uhyre Forhold (35 af 100) af unge Heste, som forefindes i alle vore Provindser, og som fornye Racerne med en Hurtighed, hvilken man ikke bemærker andetsteds i samme Grad.

Qvægavl.

Alle Agronomer have gjentaget, at Qvæget er Agerdyrkningsens Thermometer; at det nøiagtigt betegner dens gode eller dens flette Forfatning. Naar vi gaae ud fra denne Grundsætning finde vi det stadfæstet, at Agerdyrknningen virkelig er i Fremfribden i Belgien; vi finde Beviset herfor i det tiltagende Antal af vort Hornqvæg. Dets Antal, som i 1816 var

984,282, i 1826 886,740, var igjen i 1836 steget til 930,112, og i 1846, uagtet Tabet af den Landstrækning, som, udgjørende en Deel af Limburg og Luxemburg, vi have maattet afstaae, — var det 1,099,280. Lader os dertil føie, at vore Dvægracer i nogle Aar have meget forbedret sig og forbedre sig Dag for Dag, takket være de velbetænkte Forholdsregler, som ere trufne baade af Regjeringen og af Provindsernes Besboere, Forholdsregler, der paa det bedste ere understøttede af Landbosforeningerne. Fordelingen af det nysansførte Antal falder paa de forskjellige Provindser saaledes som følger: Antwerpen har 106,527 Stfr. Hornqvæg; Brabant 149,475; Vestflandern 148,627; Østflandern 159,967; Hainaut 133,954; Liège 106,919; Limburg 80,163; Luxemburg 122,833; Namur 90,815: ialt 1,099,280.

Profesor ved Veterinairskolen Hr. Gaudu, en af Belgiens sagkyndigste Mænd, har i Anledning af Udstillingen af Huusdyr i Septbr. 1848 paa vedkommende Bedømmelses-Comitees Begne udtalt sig som følger:

Forbedringen af Hornqvæget er gaaet frem med Ræmpestridt paa de Steder, hvor Jordbunden tillod Indførelsen af Durham-Tyren. Dersom man raadspørger de provindsielle Agerdyrknings-Commissioners og de offentlig ansatte Veterinairers Beretninger, saa ville de stadfæste Fortrinligheden af det med Durham-Racen blandede Afkom, ligesaameget formedelsi en vel dannet Kropbygning, som paa Grund af Mængden og Bestaffenheden af Melken, hvilken de Køer levere, der nedstamme fra denne Krydsning. Ved alle de stedfundne

Præmieuddelinger baade i Hovedstaden og i Provindserne, have Dyrerne, Køerne og Kvierne af engelsk belgisk og engelsk-hollandsk Blanding baaret Prisen fremfor det almindelige indenlandske Dvæg.

Uheldigviis er vort Lands Jordbund ikke overalt af saa god Bestaaffenhed, at den vilde tillade Indførelsen af Durham-Tyren. Forsøg i denne Retning vilde f. Ex. blive frugtesløse i Luxemburg, hvor der findes en lille, men fuldkommen velskabt Race, som bedst har bevaret sine oprindelige Egenstaber, og som nu engang er bleven en hjemlig Race, hvormed den Egn finder sig vel tilfreds.

Over 100 Tyre af Durham-Racen fandtes i 1849 til almindelig Afbenyttelse i Landets forskjellige Provindser og Egne.

En Foranstaltning, som i Forbindelse med de nationale og locale Udstillinger, har en afgjørende Indvirkning, er den ifølge Kongl. Resolution af 20 Februar 1845 stedfindende Præmieuddeling for de fortrinligste Dvægshøveder, Faar og Sviin iblandt dem, som i Brüssel falbydes Mandagen før Paaske. Disse Præmier, som udsættes deels fra Statens deels fra nysnævnte Hovedstads Side til Eierne af de Dyr, der meest udmærke sig ved deres Bygning og Vægt, udgjøre:

for Dvæg .	200	indtil	800	Francs.
— Faar .	150	—	200	—
— Sviin .	100	—	150	—

For Dyrenes Eiere ere slige Præmier, som derhos tilfikkre dem et fordeelagtigt Salg, en kraftig Op-

muntring. Præmiernes Udbetaling stæer kun i det Tilfælde, at Dyret bliver solgt til en Slagter i Brüssel i Løbet af den Dag, da Præmie-Concurrencen er aabnet, for sammesteds at slagtes inden 8 Dage. — Fjerdeparten af enhver Præmie for Hornqvæg udbetales til den Jordbruger, hos hvem Dyrene ere tilslagne, forsaavidt disse ere fødte i selve Landet. — Kreaturer af fremmed Race kunne ogsaa concurrere naar de ere blevne indførte til Belgien et halvt Aar førend Præmieuddelingen finder Sted.

Flere af Belgiens Kjøbstæder have efterfulgt det af Brüssel i denne Sag givne Exempel, og gode Følger ere deraf sporede.

Faareavl.

Den statistiske Central-Commissions Beretning oplyser os om en mærkelig Formindskelse i Antallet af vore Faar. I 1816 udgjorde det 996,630; i 1846 var det gaaet ned til 662,157; det er i tredive Aar en Formindskelse af 334,473, eller omtrent 11,149 i Middeltal om Aaret; men man maa ogsaa herved erindre Afstræbelsen af en Deel af Limburg og Luxemburg, hvorved vort Territorium er blevet noget mindre. Iøvrigt har en lignende Formindskelse i Faarenes Antal ogsaa viist sig i Holland siden 1830; hvilket, efter den Beretning, hvoraf vi laane disse Tal, hidrører fra almindelige eller fælleds Aarsager, saasom Jordernes Udstykning, Udprisernes Synken og den fremstridende Opdyrkning af Heber og andre raae Landstrækninger.

Vi tælle i Belgien ikke mere end 22 Aar paa hver □ Kilometre, og 153 paa hver 1000 Beboere, medens vi have 41 Kvæghoveder paa hver □ Kilometre, og 277 paa hver 1000 Beboere. (1 Kilometre = 1000 Metres; 1 Metre = lidt over 3 Fod.)

Svineavl.

Antallet paa Svin er i Tiltagende ligesom Hestenes og Orernes. I 1840 gav Tællingen for de ni Provindser en Sum af 421,408 Stkr. Svin; i 1846 var der 75,000 flere; og siden er dette Tal endnu forøget paa Grund af at Indførslen altid er større end Udførslen.

Vi ansee dette for saameget mere vigtigt som Svinefødet næsten er det eneste, som Arbeidsklassen i Byerne og paa Landet nu og da spiser. Det SvineTillæg, som siden 1836 har været i Gang ved Veterinærskolen, har ved at udbrede Afkommet rundt om i Landet bevirket talrige Forbedringer, som ville blive fortsatte, især nu da de engelske Speculanter begynde at opkjøbe Grisene i Tysklands. De ni første Maanedene af 1849 fremvise en Udførsel af mere end 70,000 Svin, hvoraf største Delen gik til England. Luxemburg, som tillægger et anseeligt Antal Svin, over 50,000 af udmærket Bestaafenhed, staaer uheldigvis ikke i nogen directe Forbindelse med vore offentlige Jernbaner.

Regjeringen opretter for Diebliffet i Landets forskjellige Egne Stationer for Svinetillæg af de bedste Racer.

Fjædertræ ; Kaniner.

Hønsene, Kalkunerne, Wenderne, Gjaæssene, Fasanerne, Duerne, Kaninerne etc. repræsentere en anseelig Værdi, fornemmelig siden den store Toldreform, som Sir Robert Peel fik gennemført i England, og efter at der saaledes ikke længere svares Indførselstold af Fødemidler. I Løbet af femten Maanedes er der fra Nieuport til England udført af Wg for en Sum af over 34,000 Francs. Frankrig sender af denne Artikel til de brittiske Der for henved 5,000,000 Francs om Aaret. Vore Huusholdninger ere bedre placerede end de franske for at forsyne London med denne Vare. Den nationale Udstilling af Agerdyrknings-Produkter i 1848 har fremviist nogle smukke Arter af unge fede Høns, af hvide og askegraa Kalkuner, af trivelige Wender og af indenlandske Gjaæs, som lignede de smukkeste iblandt de frisiske og pommeriske.

Regjeringens fortsatte Omsorg for Landbostanden.

Ifølge kongelig Resolution af 29 Septbr. 1849 er der bevilget to Stipendier, hvert paa 800 Francs, for en Tid af to Aar, til nogle fra den offentlige Skole for Veterinairer og Landøkonomer udgaaede Elever, for at sætte dem i Stand til at fuldstændiggjøre deres Uddannelse ved et eller andet Landvæsen-Institut i Udlandet efter Indenrigs-Ministerens Anviisning.

Endnu nogle Tal for at vise den mere og mere

betydelige Plads, som Landvæsenet indtager i Finants-
Budgettet.

Skadesløsholdelse for nedslaget Dvæg . 157,000 Fr.

Til Veterinairer eller Dyrlæger, for be-

sørge de Forretninger 60,000 —

Stutteriets Embedsmænd og Betjente . 49,000 —

Til Stutteriets Forsyning med Inven-

tarium og til Indkjøb af Hingste; —

til det overordnede Agerdyrknings-

raad; — de provindsielle Landbofor-

eninger og lignende Samfund; — til

den landøkonomiske Underviisning og

til Opmuntringer til Agerdyrkningens

Fremme 364,800 —

Den offentlige Skole for Veterinairer

og Landøkonomer; — Lønninger til

de administrative Embedsmænd og til

Lærerne etc. 55,800 —

Til Skolens Inventarium. — Den ve-

terinaire Jury 72,700 —

Tilskud til det kongelige Havedyrknings-

Selskab i Brüssel 24,000 —

783,300 Fr.

Til dette Tal, som langt overgaaer de foregaaende
Aars, maa endnu føies den Andeel, som kommer
Landvæsenet tilgode af den Million Francs, som er
bevilget af Kamrene i den sidste Session, blandt an-
det til den landøkonomiske Underviisning og til Co-
lonisation i selve Landet, hvormed et første Forsøg,
ifølge Kongl. Resolution af 21 Novbr. 1849, vil finde

Sted paa en Communen Vommels (i Limburg) tilhørende Jordstrækning, hvorpaa Colonister skulle etableres, og danne en Menighed for sig med en liden Kirke, Præstebolig, Skole og tyve Avlskaarde.

Campinen.

Den under dette Navn bekendte Hedestrækning i Brabrand bringes efterhaanden under Cultur. Civil-Ingenieur Kummer forvandler ved sine betydelige Udgrøftnings- og Bevandings-Arbejder et længe foragtet Terrain til gode Enge, medens flere Andre bestræbe sig for ved at benytte Schelde-Flodens Høivande til Befrugtning af flere Tusinde Tønder Land saavel som ved andre storartede Grundforbedringer at gjøre frugtbringende Erobringer paa disse Heder, der hist og her ere fra øde Stepper omdannede ligesom til Oaser i en Ørken. I Antwerpen har dannet sig en større Forening i den Hensigt at iværksætte lignende Opdyrkningsarbejder i Campinen.